

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Ενημερωτικό δελτίο του

Πανελληνίου Συλλόγου
Θεματικού Φιλοτελισμού & Νεότητας

Ν° 31 (Περίοδος Β') Ιούλιος - Αύγουστος - Σεπτέμβριος 2007

“ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ”

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση
Έτος 8^ο, Τεύχος 31^ο
Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2007

Ιδιοκτήτης: ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΜΟΥ & ΝΕΟΤΗΤΑΣ

Εκδότης-Διευθυντής: Παντελής Λεούσης

Συντακτική Επιτροπή:

Π.Λεούσης, Ν.Καρδούλης, Α.Ιατρίδης

Διοικητικό Συμβούλιο Π.Σ.Θ.Φ.Ν. 2007-2008

Πρόεδρος: Παντελής Λεούσης
Αντιπρόεδρος: Παναγιώτης Καγκελάρης
Γεν. Γραμματέας: Νομικός Καρδούλης
Οικ. Διαχειριστής: Αλέκος Ιατρίδης
Έφορος: Ευάγγελος Ολύμπιος
Μέλη περιφέρειας:
Θανάσης Απέργης (Θεσσαλονίκη)
Αριστομένης Καλυβιώτης (Καρδίτσα)

Διεύθυνση Αλληλογραφίας
Αγίου Δημητρίου 12, 14452 Μεταμόρφωση
Τηλ. & Fax: 210-2825134, 210- 6716448
e-mail: p_leoussis@hotmail.com

Υπεύθυνος τυπογραφείου:
Σπύρος Ντάβρης, “ΛΥΧΝΟΣ ΕΠΕ”

Ο Θεματικός Φιλοτελιστής
διανέμεται δωρεάν στα μέλη.
Εγγραφή Νέων Μελών € 5, Νεότητας 2 €
Ετήσια Συνδρομή € 10, Νεότητας 3 €

Ο Θεματικός φιλοτελιστής
έχει τιμηθεί με τα εξής μετάλλια:
EUROCUPRUM 2001 (Πολωνία) Χάλκινο
“ΕΦΙΛΑ 2002” (Ελλάδα) Μεγάλο Αργυρό
TEMEX 2003 (Αργεντινή) Μεγάλο Αργυρό
BRNO 2005 (Τσεχία) Επάργυρο
JERUSALEM 2006 Αργυρό

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γράμμα του προέδρου	2
Δικά μας και δικά σας νέα	3-5
Ο Κώδικας ντα Βίντσι	6-11
Γραμματόσημα περί ...έρωτος!	12-13
Αναδρομή στις ελληνικές φιλοτελικές εκθέσεις.	14-16
Αχ! Αυτό το πλάνο	17
Οι οβελίσκοι	18-22
Ένας Ασκληπιός που μας πονά	23
Ρέμπραντ	24-27
Δύο σπουδαίοι αθλητές	27
Ανοικτή Επιστολή: Τευχίδια γραμματοσήμων	28-31
Τζάγκο Ράινχαρτ	32-33
Έλεν Κέλερ	34-37
Πρωτοπόρες ιπτάμενες μηχανές	38-39
Σφραγίδες 12 ^{ου} Παναμερικανικού Τζάμπορι	40
Νέες εκδόσεις	41-44

CONTENTS

Editorial	2
Philatelic news	3-5
The da Vinci code	6-11
Stamps about ...love!	12-13
History of the Hellenic Philatelic Exhibitions ..	14-16
Thematic plans	17
The obelisks	18-22
An Aesculapius that hurts	23
Rebrandt	24-27
Two important athletes	27
Booklets and their thematic use	28-31
Django Reinhardt	32-33
Hellen Keller	34-37
Pioneer flying machines	38-39
12 th Panamerican Scout Jaboree cancellations ..	40
New stamp issues	41-44

THE THEMATIC PHILATELIST

Quarterly Journal

No.31, July-September 2007

Owner: THE PANHELLENIC SOCIETY OF THEMATIC PHILATELY & YOUTH

Editor-Director: Pantelis Leoussis

Editorial Committee: P. Leoussis, N. Kardoulis, A. Iatridis

Address for correspondence: 12, Agiou Dimitriou Str., GR-14452 Metamorphosi, Athens

Tel. & Fax: 0031- 210-2825134; e-mail: p_leoussis@hotmail.com

THE THEMATIC PHILATELIST is distributed gratis to the members

Annual subscription € 10. New members' subscription € 5

Προς τους φίλους αναγνώστες...

Οι εποχές γρήγορα εναλλάσσονται, περνάνε. Όπως και τα χρόνια, ωιμέ!

Το καλοκαιράκι -που με τις πολλές ζέστες του φέτος μάλλον δεν δικαιούται αυτό το υποκοριστικό- πέρασε όπως πάντα γρήγορα. Είχε και αυτό την ανεμελιά του, την αναστολή των υποχρεώσεων που δεν ήταν επείγουσες, το κλείσιμο και την προσεκτική τοποθέτηση των κλασέρ στο ράφι της βιβλιοθήκης...

Η προκλητική σαγήνη της "πλανεύτρας" θάλασσας είναι πάντα πολύ ισχυρή. Οι γλυκιά αίσθηση μιας χρυσής αμμουδιάς που μας περιμένει, η διάφανη καθαρότητα μιας νησιώτικης παραλίας, η κνίσα από το ψητό χταπόδι, η ελκυστική μουρωδιά του ούζου, το τραπεζάκι δίπλα στην παραλία... Όλα είναι σειρήνες με πανίσχυρο κάλεσμα... Λίγοι μπορούν να τους αντισταθούν. Γι' αυτό και παραπέμπουν τις δραστηριότητες για το ...Σεπτέμβριο. Που στην εφαρμογή του γίνεται Οκτώβριος!

Νάμαστε λοιπόν στη νέο περίοδο φιλοτελικής δραστηριότητας. Τα εντευκτήρια άνοιξαν δειλά-δειλά, οι κατάλογοι με τις δημόσιες πωλήσεις των συλλόγων τυπώθηκαν και μοιράστηκαν, το φιλοτελικό ενδιαφέρον αναζωογονείται.

Στα ελάχιστα αξιόλογα γεγονότα του καλοκαιριού, ασφαλώς πιο σημαντική η δημιουργία της ιστοσελίδας της ΕΦΟ. Ιδιαίτερα χρήσιμη -θα έλεγα απαραίτητη-. Αν χρησιμοποιηθεί κατάλληλα, ιδιαίτερα από τους φιλοτελιστές εκτός κέντρου, θα βοηθήσει τον Ελληνικό Φιλοτελισμό.

Από τα αμέσως προσεχή γεγονότα, σημαντικότερο η BALKANFILA που ετοιμάζεται να ανοίξει τις πύλες της. Καθώς όλα ανεξαιρέτως τα ελληνικά εκθέματα έγιναν δεκτά, θα αποτελέσει αυτή έναν ακόμα καθρέφτη της ελληνικής εκθεσιακής πραγματικότητας.

Οι συλλογές πανέτοιμες. Φιλοτελιστές με επίσημη ιδιότητα, φιλοτελιστές εκδρομείς -εκθέτες και μη-, με τα εισιτήρια στο χέρι. Όλοι έτοιμοι να "καταλάβουμε" την Πόλη, ειρηνικά και εξ εφόδου... Να συναντήσουμε και να αναμετρηθούμε με τους πολύπαθους Βαλκάνιους φίλους μας. Όχι με τα όπλα, όπως μας έχει συνηθίσει η ιστορία, αλλά με την ευγενή άμιλλα του "Πρέσβη καλής θελήσεως", του υπέροχου διπλωμάτη ειρηνοποιού που λέγεται "γραμματόσημο"...

Η νέα φιλοτελική περίοδος ξεκινάει καλά...

Καλό χειμώνα, καλές επιτυχίες!

Ο πρόεδρος

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑ ΣΑΣ ΝΕΑ!

Η ΕΦΟ απέκτησε ιστοσελίδα

Η νέα Διοίκηση της Ελληνικής Φιλοτελικής Ομοσπονδίας, αμέσως μετά την εκλογή της, φρόντισε για την δημιουργία ιστοσελίδας. Η πρωτοβουλία ανήκε στο μέλος του ΔΣ της ΕΦΟ, γνωστό φιλοτελιστή Κώστα Χατζάπη.

Σκοπός της ιστοσελίδας είναι η άμεση πληροφόρηση των φιλοτελιστών της χώρας για τις δραστηριότητες της Ομοσπονδίας και των Συλλόγων-μελών της, η ενημέρωση για τις εθνικές και διεθνείς εκθέσεις, οι κατά καιρούς ελληνικές εκθεσιακές συμμετοχές και οι σχετικές βραβεύσεις, οι γενικοί και ειδικοί κανόνες της Διεθνούς Φιλοτελικής Ομοσπονδίας (FIP) που διέπουν τις εκθέσεις κατά φιλοτελική τάξη, καθώς και άλλες χρήσιμες πληροφορίες, όπως ο πίνακας των Ελλήνων εκθετών που δικαιούνται συμμετοχής στις διεθνείς εκθέσεις FIP.

Η χρησιμότητα της ιστοσελίδας είναι προφανής και αποτελεί αναμφίβολο βήμα προόδου. Με δεδομένη την απόφαση του ΔΣ της ΕΦΟ για συνεχή ενημέρωση και συμπλήρωσή της, αλλά και με την βεβαιότητα ότι η πρόσβαση στο διαδίκτυο, μέρα με τη μέρα, γίνεται εφικτή όλο και από περισσότερο μέρος του ελληνικού πληθυσμού, είναι βέβαιο ότι θα αποτελέσει στο μέλλον πολύτιμο εργαλείο για τους Έλληνες φιλοτελιστές.

Νέο βιβλίο για την Ολυμπιακή έκδοση του 1906

Ο γνωστός φιλοτελιστής Μιχάλης Τσιρώνης, μελετητής και συλλέκτης των Ολυμπιακών εκδόσεων, κυκλοφόρησε πρόσφατα ένα ιδιαίτερα αξιόλογο βιβλίο με τίτλο *Η Ολυμπιακή έκδοση 1906*. Στις 360 πλούσιες και εξολοκλήρου έγχρωμες σελίδες του ο αναγνώστης μπορεί να βρει λεπτομερείς αναφορές στην Αρχαία Ολυμπία, στη μυθολογία και το ιστορικό των Ολυμπιάδων, στα καλλιτεχνικά και τεχνικά χαρακτηριστικά της Ολυμπιακής έκδοσης του 1906, καθώς και στους συντελεστές της.

Στο βιβλίο παρουσιάζονται επίσης τα κάθε είδους δοκίμια, ποικιλίες και σφάλματα, η ταχυδρομική χρήση της σειράς, όσο και αυτή της χρήσης της ως χαρτοσήμων.

Τέλος, στο βιβλίο γίνεται εκτεταμένη αναφορά στο ιστορικό και τον τρόπο διεξαγωγής των Διεθνών Ολυμπιακών Αγώνων του 1906.

Το έργο προλογίζουν ο Δήμαρχος Κηφισιάς Νίκος Χιωτάκης και ο Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Ολυμπιακού Φιλοτελισμού και Τεκμηρίων Γεώργιος Δολιανίτης.

Το σημαντικό αυτό πόνημα, πρόδηλα προϊόν μακράς πείρας, πολυετούς έρευνας, μελέτης και προσπάθειας, αποτελεί αναμφισβήτητο έργο ζωής του συγγραφέα. Το θέμα που πραγματεύεται καλύπτεται κατά τον πληρέστερο τρόπο, τόσο από φιλοτελική όσο και από εγκυκλοπαιδική πλευράς. Αλλά και η ποιότητα και πολυτέλεια της έκδοσης –έργο φανερά υψηλής δαπάνης–, το καθιστούν κόσμημα για κάθε βιβλιοθήκη, φιλοτελική ή μη.

Αξίζουν ασφαλώς συγχαρητήρια στο συγγραφέα και ευχαριστίες γι' αυτή την σημαντική προσφορά του στον Ελληνικό Φιλοτελισμό, και ιδιαίτερα στον Ολυμπιακό.

Ελληνικές βραβεύσεις στη Διεθνή Έκθεση SAINT PETERSBURG 2007

Στην διεθνή έκθεση που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στην Αγία Πετρούπολη της Ρωσίας, οι Έλληνες εκθέτες τιμήθηκαν με τις ακόλουθες διακρίσεις:

Γιώργος Σπάρης, *Αναμνηστική σειρά των πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων 1896*, Χρυσό (92),

Εμμανουήλ. Μαυριδής, *Ολυμπιακή έκδοση 1896*, Μεγάλο Επίχρυσο (88),

Μανώλης Μυλωνάκης, *Ταχυδρομική ιστορίας Κρήτης*, Μ.Επίχρυσο (88),

Φιλώτας Πάσχος (Νεότητα) *Η ταχυδρομική ιστορία της πόλης μου Θεσσαλονίκης*, Μ. Επίχρυσο (88),

ΕΦΕ, περιοδικό *Φιλοτέλεια*, Μ. Επίχρυσο (88),

Αλέξιος Παπαδόπουλος, *Βρετανικό ταχυδρομείο του Λεβάν 1857-1923*, Μ. Επίχρυσο (87),

Αντώνης Βιρβίλης (ΦΦ), *Εγχειρίδιο του ελληνικού φιλοτελισμού*, Μ. Επίχρυσο (85),

Γιάννης Νταής (ΦΦ) 82, Οι σφραγίδες της

Αθήνας, Επίχρυσο (85),

Παναγιώτης Καγκελάρης, *Αίγυπτος και Παγκόσμιο Προσκοπικό Κίνημα*, Μ. Αργυρό (78 και 77, αντίστοιχα),

Δημήτριος Σπάρης (ενός πλαισίου), *Οι πρώτες σιδηροδρομικές σφραγιδες της Ελλάδος*, Χαλκό (65).

Στην διεθνή Επιτροπή Ελλανοδικών συμμετείχε και ο Μ. Τσιρώνης.

Έκθεση στην Ελασσόνα

Η Πανελλήνια Ένωση Φιλοτελιστών Υπαλλήλων ΕΛΤΑ ανήγγειλε τη διοργάνωση Έκθεσης Γραμματοσήμου και τεκμηρίων στην Ελασσόνα, με τη συνεργασία του ομώνυμου Δήμου, από 4 έως 7 Οκτωβρίου. Η έκθεση θα πραγματοποιηθεί στα πλαίσια των εορταστικών εκδηλώσεων που γίνονται για την επέτειο της απελευθέρωσης της πόλης.

Στην Έκθεση, που θα είναι εκτός συναγωνισμού, θα παρουσιαστούν εκθέματα ιστορικής, θρησκευτικής και τοπικής θεματολογίας και θα περιλαμβάνει, εκτός από φιλοτελικό υλικό, γκραβούρες, χάρτες κλπ. ντοκουμέντα σχετικά με τους βαλκανικούς πολέμους 1912-13 και τη Θεσσαλία.

Έκθεση στην Άνοιξη Αττικής

Η Πανελλήνια Ένωση Φιλοτελιστών Υπαλλήλων ΕΛΤΑ διοργανώνει επίσης από 15 έως 21 Οκτωβρίου 2007 μη συναγωνιστική έκθεση γραμματοσήμου με θέμα το περιβάλλον. Το γεγονός θα λάβει χώρα στην Άνοιξη του Νομού Αττικής, με τη συνεργασία του Πολιτιστικού Κέντρου του ομώνυμου Δήμου Άνοιξης.

Η διοργανώτρια Εταιρεία πληροφορεί ότι έχουν ενημερωθεί και προγραμματίσει επισκέψεις όλα τα σχολεία της περιοχής.

Πληροφορεί επίσης ότι θα κυκλοφορήσει 100 αναμνηστικούς φακέλους, τους οποίους θέτει στη διάθεση των ενδιαφερομένων (τηλ. 210 3353647, 693 7749548, Κο Γαλάνη).

H BALKANFILIA 2007

Στην διαβαλκανική έκθεση BALKANFILIA 2007 που ανοίγει τις πύλες της στις 28 Οκτωβρίου, έγιναν δεκτά και θα συμμετάσχουν όλα τα εκθέματα εκθετών που ζήτησαν συμμετοχή. Ο πλήρης πίνακας των εκθετών είναι ο ακόλουθος:

Απέργης Θανάσης, *Ποδήλατο, ένας γνωστός άγνωστος φίλος*

Ασημακόπουλος Νικόλαος, α. *Μεγάλες Κεφαλές Ερμού 1861-1886*, β. *Τα πρώτα ελληνικά γραμματόσημα, Βασιλικά Διατάγματα, Δοκίμια, Πλάκες, Εκτυπώσεις* (ΦΦ)

Βιρβίλης Αντώνης, α. *Ο ρόλος των Υγειονομείων και Λοιμοκαθαρητηρίων στην Ελλάδα*, β. *Εγχειρίδιο Ελληνικού Φιλοτελισμού* (ΦΦ).

Γαληνός Αλέκος, *Το άγνωστο "Γαλλικό Λεβάν" στην Τουρκία, 1918-1923*

Δρόσου Σοφία, *Ελληνικά Ταχυδρομεία στην Κρήτη και στο εξωτερικό*

Ελληνική Φιλοτελική Εταιρεία, α. *Περιοδικό Φιλοτέλεια* (ΦΦ), β. *Κατάλογος της Εθνικής Έκθεσης ΦΙΛΟΤΕΛΕΙΑ 2005*

Ελληνική Φιλοτελική Εταιρεία Θεσσαλονίκης, *Περιοδικό Φιλοτελικά Νέα* (ΦΦ).

Καγκελάρης Παναγιώτης, α. *Ελληνικές Εκδόσεις Θράκης*, β. *Το Βασίλειο της Αιγύπτου*, γ. *Παγκόσμιο Προσκοπικό Κίνημα*, δ. *Το Τσέχικο Προσκοπικό Ταχυδρομείο του 1918*, ε. *Η Ελληνική έκδοση της Δόξας*,

Καραμήτσος Αργύρης, *Κατάλογος Γραμματοσήμων και Ταχυδρομικής Ιστορίας (1859-2007) "ΕΛΛΑΣ 2007"* (ΦΦ).

Κεραμιδόγλου Φώτης, *Τα Χαρτόσημα της Θράκης 1920-1922*

Μαυρίδης Εμμανουήλ, *Οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1896*

Μπερτιόπουλος Νικόλαος, *Κατάλογος-Μελέτη Ειδικών Αναμνηστικών Σφραγιδών, 1969-1980* (ΦΦ).

Μπόζοβιτς Σωκράτης, *Αλληλογραφία σε διπλωματικό σάκο*.

Μυλωνάκης Μανώλης, *Ταχυδρομική Ιστορία Κρήτης*

Ολύμπιος Ευάγγελος, *Θέατρο*

Πανελλήνιος Σύλλογος Θεματικού Φιλοτελισμού και Νεότητας, *Περιοδικό Θεματικός Φιλοτελιστής* (ΦΦ).

Παπαηλιού Θεόδωρος, *Η εξέλιξη του Αγροτικού Ταχυδρομείου στην Ελλάδα*

Παπαδόπουλος, Αλέξιος, *Βρετανικά Ταχυδρομεία του Λεβάν*

Πάσχος, Αθανάσιος, *Έλεγχος Συναλλάγματος στη Θεσσαλονίκη 1936-1951*

Πάσχος Φιλώτας, *Το Ταχυδρομείο της πόλης μου Θεσσαλονίκης (1920-1950)*

Πετραδάκης, Μιχάλης, α. *Οθωμανικά Ταχυδρομεία της Δωδεκανήσου*, β. *Χαρτόσημα της Δωδεκανήσου* (ΦΦ).

Πετρόπουλος, Λάζαρος, *Θεσσαλονίκη και γραμματόσημα* (ΦΦ).

Πολίτης Κωνσταντίνος, *Ταχυδρομείο Ζέπελιν από και προς την Ελλάδα*

Ορέστης Βλαστός ΕΠΕ: *Κατάλογος Γραμματοσήμων και Ταχυδρομικής Ιστορίας "ΒΛΑΣΤΟΣ 2007"* (ΦΦ).

Σπάρης Γιώργος, α. *Αναμνηστική Έκδοση των Πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων Αθηνών*,

β. *Ναυτιλιακές σφραγίδες στη Β' Ολυμπιακή Έκδοση*, γ. *Ελληνική Ατμοπλοία Τζον Μακ Ντούαλ και Μπάρμπρο*, δ. *Η Αναμνηστική Έκδοση των Πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων*, Αθήνα 1896 (ΦΦ)

Σπάρης Δημήτριος, *Οι πρώτες Σιδηροδρομικές Σφραγίδες της Ελλάδας*

Τσιρώνης Μιχάλης, α. *Σπαρτακιάδα*, β. 1880-1885, *Οι τελευταίες εκδόσεις Μεγάλης Κεφαλής Ερμού*, γ. *Η Ολυμπιακή έκδοση 1906* (ΦΦ)

Fancini Louis, *Δοκίμια Μεγάλων Κεφαλών Ερμού*

Χαζάπης Κώστας, *Κατοχή*

Χαλβατζίδοπουλος Ιωακείμ, *Ποδόσφαιρο*

Οι Έλληνες φιλοτελιστές που επελέγησαν να συμμετάσχουν στην Ελλανόδοκο Επιτροπή είναι οι εξής:

Αλέξανδρος Γαληνός: *Ταχυδρομική Ιστορία, Φιλοτελική Φιλολογία και Γραμματέας της Επιτροπής.*

Νεοκλής Ζαφειρακόπουλος: *Παραδοσιακός Φιλοτελισμός και μέλος της Επιτροπής Εμπειρογυμνών.*

Αντώνης Βιρβίλης, *Θεματικός Φιλοτελισμός και Φιλοτελική Φιλολογία.*

Εθνικός Αντιπρόσωπος είναι ο Παντελής Λεούσης.

Ελληνικές βραβεύσεις στη φιλοτελική έκθεση HUNFILA 2007

Στη διεθνή έκθεση HUNFILA 2007 που διεξήχθη πρόσφατα στην Ουγγρική πρωτεύουσα, τα ελληνικά εκθέματα τιμήθηκαν με τις ακόλουθες βραβεύσεις:

Μιχάλης Τσιρώνης, *Η Ολυμπιακή έκδοση 1906* (Φ. Φιλολογία), Χρυσό (88) και δώρο ως το καλύτερο της Τάξης.

Γιώργος Θωμαρέης, *Ταχυδρομική Ιστορία Θεσσαλονίκης*, Χρυσό (88)

Μανώλης Μυλωνάκης, *Ταχυδρομική Ιστορία Κρήτης*, Μεγάλο επίχρυσο (82)

Φιλώτας Πάσχος, *Το ταχυδρομείο της πόλης μου Θεσσαλονίκης 1912-1950*, Μεγάλο επίχρυσο (83) (Νεότητα).

Αλέξιος Παπαδόπουλος, *Βρετανικό Λεβάν*, Μεγάλο αργυρό (70).

Ενός Πλαισίου

Θ. Αρβανίτης, *Η Ελληνική Ταχυδρομική Υπηρεσία 1828-1861*, Επίχρυσο, (83)

Φώτης Κεραμιδόγλου, *Χαρτόσημα Θράκης 1920-1922*, Επίχρυσο (81)

Αθανάσιος Πάσχος, *Έλεγχος Συναλλάγματος στη Θεσσαλονίκη 1936-1951* (80)

Σημειώνεται ότι η παραπάνω έκθεση δεν

ήταν υπό την αιγίδα της FIP ή της FEPA και οι βραβεύσεις ήταν κατά πέντε βαθμούς (μία κατηγορία μεταλλίου) ελαστικότερες αυτών των επίσημων διεθνών εκθέσεων FIP.

Στη HUNFILA 2007 Εθνικός Αντιπρόσωπος ήταν ο Αντώνης Βιρβίλης, σε αντικατάσταση του αρχικά διορισμένου Βασίλη Σεκόπουλου. Η αντικατάσταση έγινε για λόγους ανωτέρας βίας.

Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Θεματικού Φιλοτελισμού

Στην πόλη Essen της Γερμανίας θα επαληφθεί και του χρόνου (8-10 Μαΐου 2008) το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Θεματικού Φιλοτελισμού, μετά την επιτυχία που σημείωσαν οι δύο προηγούμενες διοργανώσεις. Στη σημαντική αυτή έκθεση καλούνται να λάβουν μέρος θεματικά εκθέματα υψηλής στάθμης, ήδη βραβευμένα σε εθνικές ή διεθνείς εκθέσεις.

Οι όροι συμμετοχής είναι οι ίδιοι που δημοσιεύτηκαν σε προηγούμενο τεύχος του Θ.Φ. Οι ενδιαφερόμενοι για περισσότερες πληροφορίες μπορούν να αποτεινόνται στη διεύθυνση του περιοδικού.

Ελληνικές βραβεύσεις στην έκθεση Φιλοτελικής Φιλολογίας της Νέας Ζηλανδίας

Σε εθνική έκθεση Φιλοτελικής Φιλολογίας με διεθνείς συμμετοχές που η Νέα Ζηλανδία οργανώνει από το 1989 ανά διετία, έλαβαν μέρος τα έργα των Αντώνη Βιρβίλη *Εγχειρίδιο Ελληνικού Φιλοτελισμού* και Αργύρη Καραμήτσου *Κατάλογος Γραμματοσήμων και Ταχυδρομικής Ιστορίας (1859-2007) "ΕΛΛΑΣ 2007"*, τα οποία και τιμήθηκαν με Επίχρυσο και Αργυρό μετάλλιο, αντίστοιχα.

Ελληνικές συμμετοχές στη διεθνή έκθεση EFIRO 2008

Στη διεθνή έκθεση EFIRO 2008 που θα λάβει χώρα τον επόμενο χρόνο στο Βουκουρέστι της Ρουμανίας, από τα 116 πλαίσια Ελλήνων εκθετών που υπέβαλαν αίτηση συμμετοχής επελέγησαν τα 94. Ο αριθμός αυτός, σαν ποσοστό επί των αιτήσεων, χαρακτηρίζεται ως ιδιαίτερα σημαντικός και υποδηλώνει το κύρος του ελληνικού εκθεσιακού φιλοτελισμού στο εξωτερικό.

Διεθνής έκθεση BULGARIA 2009

Ανακοινώθηκε πρόσφατα η απόφαση της Βουλγαρικής Φιλοτελικής Ομοσπονδίας για την οργάνωση διεθνούς έκθεσης στη Σόφια, από 27 έως 31 Μαΐου 2009. Η έκθεση θα τελεί υπό την αιγίδα της FEPA θα καλύψει 1200 εκθεσιακά πλαίσια.

Κώδικας Ντα Βίντσι

Όλοι θυμόμαστε ασφαλώς την αίσθηση που προκάλεσε το μυθιστόρημα Κώδικας Ντα Βίντσι του Dan Brown. Ήταν αναμφίβολα μία πρώτου μεγέθους εκδοτική επιτυχία, αφού από τη δημοσίευσή του το 2003 μέχρι σήμερα πούλησε πάνω 20 εκατομμύρια αντίτυπα, ενώ αντίστοιχη επιτυχία είχε και η ομώνυμη κινηματογραφική ταινία.

Μια και εμείς έχουμε τη “διαστροφή” να βλέπουμε τα πάντα από θεματικής πλευράς, αναρωτηθήκαμε αν αυτό το έργο θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο μιας θεματικής συλλογής, έστω ενός πλαισίου. Αν εξαιρέσουμε το γεγονός της έλλειψης φιλοτελικών εκδόσεων γύρω από τον συγγραφέα και τους φανταστικούς ήρωες του έργου του –πράγμα φυσικό-, υπάρχει πληθώρα υλικού που τεκμηριώνει προσωπικότητες, τόπους και αντικείμενα σχετικά με αυτό, ικανά να στοιχειοθετήσουν ένα άρθρο, το οποίο αποτελεί την πρώτη έρευνα γύρω από το υπάρχον υλικό.

Εμείς κάνουμε την αρχή. Στους θεματικούς μας εναπόκειται να επεκταθούν και να ολοκληρώσουν το εγχείρημα...

Το υλικό του Κώδικα Ντα Βίντσι στηρίζεται σε θρησκευτικά και ιστορικά στοιχεία, με ανάμειξη μύθων, αρκετή δόση μυστικισμού και πολλής φαντασίας. Βασικός καμβάς του είναι η μυστική διαμάχη μεταξύ της Ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας και της Ηγουμενίας της Σιών. Αντικείμενο αυτής της διαμάχης, κατά τον Brown, είναι ένα μυστικό, η αποκάλυψη του οποίου θα απειλούσε τη δύναμη της Εκκλησίας και θα διακινδύνευε να κλονίσει τα θεμέλια του δυτικού πολιτισμού. Η Εκκλησία επιδιώκει επομένως την καταστροφή όσων γνωρίζουν το σπουδαίο μυστικό (επομένως την Ηγουμενία), ενώ η τελευταία αγωνίζεται για την διατήρησή του...

Ο μύθος του έργου είναι,

πάνω-κάτω, ο εξής:

Ο συντηρητής του Λούβρου Ζακ Σονιέρ, βρίσκεται νεκρός μέσα σε μια αίθουσα του μουσείου του Λούβρου (1). Το πρώτο παράξενο σημάδι είναι η στάση του άψυχου σώματός του: βρίσκεται στην ίδια στάση με αυτήν του **Ανθρώπου του Βιτρουβίου** (3, 4, 5), όπως τον απεικονίζει στο έργο του ο **Λεονάρντο ντα Βίντσι** (2), και είναι καλυμμένο με παράξενα σημάδια και σύμβολα. Τόσο η στάση του νεκρού όσο και τα σύμβολα στο σώμα του δημιουργήθηκαν από τον ίδιο το συντηρητή, προτού πεθάνει, με σκοπό να “αποκρυπτογραφηθούν” από την αστυνομικό εγγονή του, Σοφία Νεβέ.

Ο Αμερικανός καθηγητής Ρόμπερτ Λάνγκντον, ειδικός στην ερμηνεία των συμβόλων,

εκείνη τη στιγμή βρίσκεται στο Παρίσι και επισκέπτεται το Λούβρο. Μάρτυς των γεγονότων, αποφασίζει να εξιχνιάσει την υπόθεση.

Από πλευράς αστυνομίας την υπόθεση αναλαμβάνει ο Γάλλος επιθεωρητής Μπεζύ Φας, διάσημος για τις μεθόδους του, ο οποίος γρήγορα υποψιάζεται τον Λάνγκντον ως δράστη και προσπαθεί να τον παγιδέψει, χωρίς ο δεύτερος να το αντιλαμβάνεται. Τότε παρεμβαίνει η Σοφία Νεβέ, νεαρή επιθεωρήτρια-επιστήμων της γαλλικής αστυνομίας, η οποία του ανοίγει τα μάτια. Αλλά είναι μεγάλη η έκπληξη που δοκιμάζει ο Λάνγκντον όταν μαθαίνει ότι η Σοφία είναι εγγονή του νεκρού Ζακ Σονιέρ.

Ο Ρόμπερτ Λάνγκντον και η Σοφία Νεβέ δραπετεύουν

1. Μεγάλο μέρος της εξέλιξης του μύθου του Κώδικα ντα Βίντσι εκτυλίσσεται στο περίφημο Μουσείο του Λούβρου

2. Ο Λεονάρντο ντα Βίντσι και 3.4.5, το έργο του ο Άθρωπος του Βιτρούβιου. Σε αυτή τη στάση βρέθηκε, κατά τον Νταν Μπράουν, το νεκρό σώμα του συντηρητή του Λούβρου

μαζί. Ο επιθεωρητής Μπεζύ Φας τους κυνηγάει συνεχώς και παντού. Ο Λάνγκντον, που –όπως είπαμε- είναι ειδικός στην ερμηνεία των συμβόλων, θα αρχίσει μια αναζήτηση με βάση τα σημάδια που άφησε ο νεκρός, που θα μπορούσε να φέρει σε αναστάτωση τη χριστιανική πίστη. Λίγο-λίγο, οι δύο νέοι ανακαλύπτουν ότι ο νεκρός, εκτός από συντηρητής του Λούβρου, ήταν ο τελευταίος Μέγας Δάσκαλος ενός μυστικού τάγματος: Της Ηγουμενίας της Σιών.

Σύντομα, οι δύο καινούργιοι φίλοι αντιλαμβάνονται ότι ο νεκρός συντηρητής του Λούβρου τους κατεύθυνε προς τη **Μόνα Λίζα του Ντα Βίντσι (6)**, δηλαδή τη διάσημη **“Τζοκόντα”**. Πέραν τούτου, η Σοφία ανακαλύπτει σε έναν άλλο πίνακα του Ντα Βίντσι, στην **Παρθένο των Βράχων (7)**, ένα κλειδί-κώδικα που θα τους οδηγήσει σε ένα χρηματοκιβώτιο που φυλάσσεται σε τράπεζα της Ελβετίας. Όμως, καθώς ένας φύλακας του Μουσείου απειλεί να τους συλλάβει, επεμβαίνει ψύχραιμα η Σοφία και απειλώντας ότι θα καταστρέψει έναν πίνακα, καταφέρνει να διαφύγουν και οι δυο. Παράλληλα, ο δολοφόνος του συντηρητή, ένας λευκοδερμικός καλόγερος του Opus Dei ονόματι Σιλιάς, αποκαλεί έναν άλλο παρευρισκό-

μενο με τον τίτλο “Δάσκαλος” και του μιλά για ένα μυστηριώδες κλειδί μιας καμάρας στον Άγιο Γκράαλ. Ο Ζακ Σονιέρ τους παραπληροφορεί ότι το κλειδί βρισκόταν στην εκκλη-

Ρόμπερτ ανακαλύπτουν το χρηματοκιβώτιο ανοικτό. Είχε ανοιχτεί με ένα κλειδί που βρισκόταν πίσω από τον πίνακα του Ντα Βίντσι. Στο εσωτερικό του χρηματοκιβωτίου υπήρχε ένα “κρύπτεξ”, ένας μικρός μηχανισμός κλειδωμένος με έναν πολύπλοκο κώδικα. Αν το κρύπτεξ παραβιαστεί, τότε το μυστικό που κρύβει καταστρέφεται αυτομάτως. Για τους δύο φίλους δεν υπάρχει αμφιβολία πως αν καταφέρουν να ξεκλειδώσουν το κρύπτεξ θα έχουν κάνει ένα μεγάλο βήμα προς την ανακάλυψη του μυστικού τόπου όπου κρύβεται το κλειδί που οδηγεί στον Άγιο Γκράαλ. Όμως η προσπάθεια τους προσκρούει σε νέες δυσκολίες, διότι στο μεταξύ τους ανακαλύπτει η γαλλική αστυνομία. Καταφέρνουν και πάλι να διαφύγουν χάρη στο διευθυντή της τράπεζας ο οποίος τους οδηγεί κατευθείαν προς ένα πύργο, στα περίχωρα του Παρισιού, όπου βρίσκεται ένας Άγγλος Σερ, ειδικευμένος σε θέματα που αναφέρονται στον Γκράαλ. Εκεί ελπίζουν να βρουν τρόπο αποκωδικοποίησης του κρύπτεξ.

Φθάνοντας στον πύργο, ο Σερ Τίμπιγκ τους εξηγεί λεπτομέρειες από την ιστορία του Γκράαλ και των μυστηρίων που το περιβάλλουν, αρχίζοντας από τους απογόνους του Ιησού Χριστού και της Μαρίας-

6. Η περίφημη **Τζοκόντα** του ντα Βίντσι, με το αινιγματικό χαμόγελο, περιλαμβάνεται και αυτή στα μυστήρια του **Κώδικα!**

σία του Αγίου Σουλπικίου του Παρισιού.

Φθάνοντας στη τράπεζα της Ελβετίας, η Σοφία και ο

7. Η **παρθένος των βράχων**, πίνακας επίσης του ντα Βίντσι

13, 14. Χοσεμαρία Εσκριβα δε Μπαλαγκουέρ, ιδρυτής του Opus Dei.

20. Η φυλή του Βενιαμίν (βιτρό του Μαρκ Σαγκάλ, από τη Συναγωγή Hadassah της Ιερουσαλήμ)

Τελειώνουμε πληροφορώντας όσους δεν διάβασαν το έργο ή δεν είδαν την ταινία ότι η τελικά η Σοφία και ο Λάνγκντον, γυρίζοντας στο Παρίσι, συλλαμβάνει ξαφνικά την ιδέα: Ο Άγιος Γκράαλ, στην πραγματικότητα βρίσκεται κάπου στο Λούβρο! Οπότε, πηγαίνει αμέσως εμπρός από την **πυραμίδα (12)** που βρίσκεται μπροστά του...

Όμως, για την καλύτερη κατανόηση των όσων αφηγείται ο Νταν Μπράουν, ας ρίξουμε μια ματιά στο τι είναι η Όπυς Ντέι.

Πρόκειται για μία οργάνωση της Καθολικής Εκκλησίας που ιδρύθηκε το 1928 από ένα Ισπανό ιερέα, τον **Χοσεμαρία Εσκριβα δε Μπαλαγκουέρ (13, 14)**. Η εξέλιξη της συνδέθηκε στενά με αυτόν μέχρι το θάνατό του στις 26 Ιουνίου 1975. Σκοπός της οργάνωσης είναι η διάδοση των μηνυμάτων του Ευαγγελίου, με παράλληλη ενθάρρυνση των ανθρώπων να αγιοποιηθούν μέσα από τις καθημερινές τους δραστηριότητες. Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η Opus Dei εξαπλώθηκε σε ολόκληρο τον κόσμο, ενώ το 1982, ο **Ιωάννης-Παύλος Β' (15)** έδωσε στην οργάνωση την οριστική νομική της υπό-

σταση. Τελικά, μετά από αίτημα πολλών χιλιάδων πιστών, ο Escrivá, ο ιδρυτής του Opus Dei, αγιοποιήθηκε από τον πάπα Ιωάννη-Παύλο Β', σε μεγάλη τελετή που έλαβε χώρα στην Πλατεία του Αγίου Πέτρου στις 17 Μαΐου 1992, παρουσία 300.000 προσκυνητών.

Η οργάνωση μέχρι το 2004 είχε στους κόλπους της 85.000 μέλη, κυρίως λαϊκούς, που προέρχονταν από εξήντα περίπου χώρες. Όμως, αρκετοί διατείνονται ότι η Opus Dei αποτελεί μία πραγματική αίρεση στο εσωτερικό της καθολικής Εκκλησίας. Παρά την πλήρη προσκόλλησή της στο Βατικανό, συχνά περιγράφεται σαν ένα συντηρητικό κίνημα, πολιτικά προσκείμενο στη συντηρητική δεξιά.

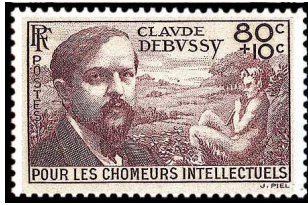
Για την Ηγουμενία της Σιών, ο ίδιος ο συγγραφέας αναφέρεται στην εισαγωγή του

15. Ο πάπας Ιωάννης-Παύλος Β'

βιβλίου. Ιδρύθηκε το 1099, είχε έντονη δράση και είχε συμπεριλάβει στις τάξεις της προσωπικότητες όπως οι **Ισαάκ Νεύτων (16)**, **Κλοντ Ντεμπισι (17)**, **Βίκτωρ Ουγκό (18)**, **Β. Α. Μότσαρτ (19)** και ο **Λεονάρντο ντα Βίντσι**. Σύμφωνα με το μυθιστόρημα, αποστολή της Ηγουμενίας της Σιών είναι η προστασία της δυναστείας των Μεριβιγκιανών, η οποία κατάγεται απευθείας από τον Ιησού και τη Μαρία-Μαγδαληνή. Ο Νταν Μπράουν ισχυρίζεται ότι ο Ιησούς και η Μαρία-Μαγδαληνή ήταν βασιλικής καταγωγής: ο πρώτος ανήκε στον οίκο του Δαυίδ και η δεύτερη στη **φυλή του Βενιαμίν (20)**. Το υποτιθέμενο παιδί τους ήταν μία κόρη με το όνομα Σάρα (Sarah = πριγκίπισσα στα Εβραϊκά) και στον Άγιο-Γκράαλ υπήρχαν η σαρκοφάγος της Μαρίας-Μαγδαληνής καθώς και τέσσερα μεγάλα σεντούκια. Αυτά περιλάμβαναν ένα σύνολο τεκμηρίων που είχαν ανακαλύψει στο Ναό του Σολομώντος και μετέφεραν εκεί οι σταυροφόροι ιππότες. Οι απόγονοι του Ιησού αναμίχθηκαν κατόπιν με αυτούς των μεροβιγκιανών.

Η επανασύνδεση τους θα πιστοποιηίτο μέσω μυστικών τεκμηρίων που ανακαλύφθηκαν το 1975 στη Βιβλιοθήκη

16, 17, 18, 19. Κατά τον Νταν Μπράουν, οι Νεύτων, Ντεμπισί, Ουγκώ, Μότσαρτ, αλλά και ο ίδιος ο ντα Βίντσι, ανήκαν στην Ηγουμείνια της Σιάν,

της Γαλλίας.

Μερικά από τα αξιοπρόσεκτα χαρακτηριστικά των ισχυρισμών του Νταν Μπράουν στον *Κώδικα ντα Βίντσι* είναι και τα εξής:

Στην αρχή του έργου ο Ρόμπερτ Λάνγκκτον “ανακαλύπτει” ότι η πυραμίδα έξω από το Λούβρο αποτελείται από 666 πινακίδες γυαλιού (ο αριθμός 666 είναι ο Αριθμός του Θηρίου σύμφωνα με το βιβλίο της Αποκάλυψης). Η λανθασμένη αυτή φήμη διαδόθηκε στα μέσα του 1980, όταν κατασκευάστηκε η πυραμίδα, από αυτούς που διαφωνούσαν με την κατασκευή της, πιστεύοντας ότι το 666 θα εξεγείρει τον κόσμο. Στην πραγματικότητα, η πυραμίδα αποτελείται από 673 γυάλινους ρόμβους και

τρίγωνα, εκτός από αυτά που βρίσκονται στις πόρτες.

Κεντρικό πρόσωπο του Κώδικα ντα Βίντσι είναι η Μαρία-Μαγδαληνή.

22. Ο κατακτητής της Κωνσταντινούπολης Μποντουέν Β'

Αναφέρεται 12 φορές στην Καινή Διαθήκη, είναι παρούσα στη Σταύρωση και είναι από τους ελάχιστους μάρτυρες της Ανάστασης. Κατά τον συγγραφέα, ενταφιάστηκε στη **βασιλική του Vézelay** (21) (επαρχία

Υονπε της Γαλλίας), όπου και βρίσκονται τα λείψανά της.

Άλλο γεγονός στο οποίο στηρίζεται ο *Κώδικας ντα Βίντσι* είναι ο πλούτος των Σταυροφόρων ιπποτών, η προέλευση του οποίου έχει συντηρήσει ένα μυστήριο. Η *Αδελφότητα των Πτωχών Ιπποτών του Χριστού* ιδρύθηκε το 1120, μετά από μία δωρεά του βασιλιά της Ιερουσαλήμ **Μποντουέν Β' (22)** ενός τμήματος του ναού της Ιερουσαλήμ προς τους μοναχούς-στρατιώτες. Σύντομα εξαιρέθηκαν από τους παπικούς φόρους, ανέλαβαν την προστασία των προσκυνητών και πρωτοστάτησαν στην **κατάκτηση της Κωνσταντινούπολης (23)** της Αντιοχείας και της Ιερουσαλήμ. Αυτά τα γεγονότα εξηγούν την προέλευση του πλούτου τους. Για την ιστορία, η Αδελφότητα διαλύθηκε όταν ο άσωτος τελευταίος αρχηγός της οργάνωσης πέθανε στην πυρά το 1314, μετά από διαταγή του

23. “Η Κατάκτηση της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους” του Ντελακρουά (λεπτομέρεια)

21. Η γαλλική πόλη Vézelay, με τη βασιλική όπου “ενταφιάστηκε” η Μαρία η Μαγδαληνή. Δεξιά: 24. Φίλιππος ο Ωραίος. Διέταξε να ριχτεί στην πυρά ο αρχηγός της Αδελφότητας των Πτωχών Ιπποτών του Χριστού

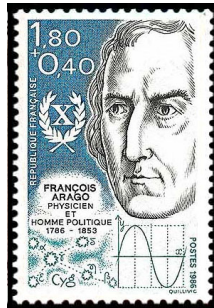
Φίλιππου του Ωραίου (24).

Ο Λεονάρντο ντα Βίντσι (1452-1519) παίζει κι' αυτός σημαντικό ρόλο στο έργο του Μπράουν. Είναι γνωστό ότι ανήκε και αυτός στην Ηγουμενία της Σιών, ήταν μάλιστα Μέγας Δάσκαλος, και, κατά τον Μπράουν, άφησε πολλά κωδικοποιημένα μηνύματα στους πίνακές του. Ο περίφημος Μυστικός Δείπνος του, για παράδειγμα, περιλαμβάνει πολλές κωδικοποιημένες κλείδες που αποκαλύπτουν τις μηχανογραφίες της Εκκλησίας εναντίον της Ηγουμενίας. Σύμφωνα με τον συγγραφέα, το πρόσωπο αριστερά του Χριστού είναι η Μαρία-Μαγδαληνή και όχι ο Απόστολος Ιωάννης.

Στην **Παρένο των Βράχων**, του Ντα Βίντσι, επίσης από το Λούβρο, η Μαρία κρατά στο αριστερό της χέρι το μη φαινόμενο ευκρινώς κεφάλι της Μαρίας-Μαγδαληνής, κίνηση που ο Αρχάγγελος στα δεξιά της αποκηρύσσει με μία χειρονομία. Με αυτό τον τρόπο ο ντα Βίντσι "υποδεικνυε" τις μηχανογραφίες της Εκκλησίας των πρώτων αιώνων εναντίον της συντρόφου του Χριστού. Αυτή η ερμηνεία του πίνακα είναι βέβαια απόλυτα φανταστική. Στον πίνακα φαίνεται ότι προστατεύει με το αριστερό της χέρι το κεφάλι του Υιού της. Ο Κώδικας ντα Βίντσι μετατρέπει με αυτό τον τρόπο μία προστατευτική κίνηση σε μία μεταφορική αναπαράσταση ανθρωποκτονίας.

Άλλο σημείο αναφοράς του έργου είναι η ερμηνεία που ο Λάνγκντον δίνει στη "Ροζ Γραμμή" ή "Μεσημβρινό" του Παρισιού. Είναι γνωστό ότι αυτή αποτελείται από 135 **οριχάλκινα μενταγιόν** (25), 12 εκατ. διαμέτρου, τα οποία

φιλοτεχνήθηκαν το 1995 από τον Ολλανδό καλλιτέχνη Jan Dibbets και φέρουν την εικόνα του αστρονόμου και πολιτικού

26. Φρανσουά Αραγκό. Το επώνυμό του εικονίζεται στα μενταγιόν της "ροζ γραμμής" του Παρισιού

Francois Arago (1786-1853) (26). Η "Ροζ Γραμμή" υπάρχει στο Παρίσι από το 1672, και το διασχίζει από βορρά

25. "Αραγκό". Ένα από τα μενταγιόν που ορίζουν τη "Ροζ γραμμή" του Παρισιού

προς νότο, από την Πύλη της Μονμάρτης μέχρι την Πανεπιστημιούπολη, περνώντας από το Αστεροσκοπείο. Ο Λάνγκντον συνδέει αυτή τη γραμμή, που περνά νοερά από τη σκάλα της Νίκης της Σαμοθράκης του Λούβρου, με την παρουσία του νεκροταφείου της Μαρίας-Μαγδαληνής που βρίσκεται κοντά στο μουσείο.

Πολλά από αυτά τα μενταγιόν δεν υπάρχουν πια, διότι οι Παριζιάνοι αρέσκονται στο να τα ...κλέβουν!

Τέλος, κατά τον Μπράουν, το Γκράαλ απεικονίζεται με το κεφαλαίο Λατινικό γράμμα V που έχει το σχήμα του κάλυκα και υπάρχει μεταξύ των σωματιών της Μαγδαληνής και του Ιησού. Ο κάλυκας συμβολίζει την Αφροδίτη (Venus), το ιερό Θηλυκό, την θεά. Στην άλλη πλευρά είναι το Λάμα, που συμβολίζει το φαλλό και τον Άρη, την επίθεση και την αρρενωπότητα. Το σύμπλεγμα των δύο στοιχείων θηλυκού και αρσενικού (Λάμα και Κάλυκας) σχηματίζουν τη σφραγίδα του Σολωμόντα που την αποτελούσαν δύο τρίγωνα ανάστροφα, σε σχήμα αστέρος. Το Λάμα και τον Κάλυκα συναντάμε και στο παιχνίδι Ταρό.

Η δημοσίευση του μυθιστορήματος και η εμφάνιση της ταινίας που γυρίστηκε εν μέρει μέσα στις αίθουσες του ίδιου του μουσείου, έκαναν το Λούβρο και τις συλλογές του κύριους ήρωες της ιστορίας, πλημμυρίζοντας εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους με επισκέπτες, ευφάνταστους "ερευνητές" των μυστικών του πανέξυπνου Νταν Μπράουν. Τόσο ο ίδιος ο συγγραφέας, όσο και ο διευθυντής του Λούβρου τριβουν τα χέρια της από ικανοποίηση...

Σημείωση:

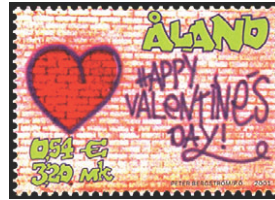
Το άρθρο βασίστηκε στην εργασία της Amelie Amiel, που δημοσιεύτηκε στο *Timbres magazine* No 72, σε μετάφραση και πολλές προσθήκες στο κείμενο και στην εικονογράφηση από τον Παντελή Λεούση.

Γραμματόσημα “περί έρωτος”...

Η Ιρλανδία ήταν η πρώτη χώρα που κυκλοφόρησε γραμματόσημα αφιερωμένα στον “έρωτα”, γνωστά διεθνώς με τον αγγλοσαξονικό όρο “Love”. Έκτοτε και προοδευτικά, πολλές χώρες ακολούθησαν αυτό το παράδειγμα, με αποτέλεσμα να έχουμε πολλές τακτικές ή περιστασιακές ετήσιες εκδόσεις με καρδιές κάθε λογής: συχνά “ματωμένες” ή διαπερασμένες

Σαφώς-, μέχρι τα αγγελάκια που κοσμούναν τα λευκώματα και τα τετράδια των “υποψηφίων” να ερωτευτούν νεαρών μαθητριών (συχνά τα βλέπαμε κολλημένα και στα παράθυρα του δωματίου τους). Αυτά τα τελευταία φρόντισαν να μας τα θυμίσουν τα Ταχυδρομεία των ΗΠΑ (βλέπε σχετικές εικόνες στην αρχή της επόμενης σελίδας).

Τα αμερικανικά γραμματόσημα περί του

από βέλη, σχεδόν πάντα όμως λουλουδιασμένες, πολύχρωμες, μυριστόλιστες και πάντα...ερωτευμένες.

“love” είναι από τα πολυπληθέστερα. Κάθε χρόνο και από ένα. Οι Αμερικάνοι φαίνεται πως αγαπούν πολύ...

Βέβαια, σύμβολα του έρωτα, εκτός από την καρδιά, υπάρχουν και άλλα πολλά. Από τον θεό Έρωτα των αρχαίων προγόνων μας με τη γεμάτη φαρέτρα και την αλάθητη σκόπευση -αυτών που “ανάκατε μάχαν” σύμφωνα με τη

Αλλά και οι Γάλλοι, θεωρητικά πρωτοπόροι του έρωτα, δεν πάνε πίσω σε αντίστοιχες εκδόσεις, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια. Προτιμούν όμως τα γραμματόσημα με γενικές “ευχές”, διότι καλύπτουν ευρύτερο φάσμα πελατείας.

Αντίθετα, οι γνωστοί “φλογεροί λατίνοι εραστές”, οι γείτονές μας Ιταλοί, φαίνεται ότι προτιμούν τις πρακτικές εφαρμογές του έρωτα από τις σχετικές εκδόσεις γραμματοσήμων!

Εκτός από τις καρδιές, σύμβολο του έρωτα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και το στεφάνι. Συμβολίζει τη φυσιολογική κατάληξη μιας ερω-

στο καλλίγραμμο γυναικείο πόδι προϊδεάζουν μία φίνα κοπέλα... Ο σκύλος δίπλα παρακολουθεί με αφοσίωση... Ίσως θέλοντας να συμβολίσει της αγάπη του ζώου προς τον άνθρωπο. Μια εικόνα γεμάτη αγάπη, έρωτα, τρυφερότητα και κρυφό αισθησιασμό... Αλήθεια! Πόση δύναμη έχει η εικόνα! Πόσο αφηγηματική, πληροφοριακή δύναμη μπορεί

τικής σχέσης (με την έννοια της σχέσης έρωτα και όχι της ερωτικής περιπέτειας!). Φυσικά, πριν από το στεφάνι πρέπει να προηγηθεί η σχετική πρόταση και η απάντηση να είναι καταφατική, δηλαδή “ΟΥΙ!” Επίσης θα πρέπει να μεσολαβήσουν οι βέρες, οι “αρραβώνες”, όπως λέει ο λαός μας.

να έχει ακόμα και ένα “τόσο δα” γραμματόσημο!

Οι Ιρλανδοί, πρωτοπόροι των σχετικών εκδόσεων, αλλά και ιδεών –όπως αποδεικνύεται-, μας έδωσαν πρόσφατα ένα γραμματόσημο με μία περισσότερο ρεαλιστική και λιγότερο συμβολική απεικόνιση του “έρωτα”: Ένα νεαρό ερωτευμένο ζευγάρι βρίσκεται σε ερωτική περίπτυξη. Η απεικόνιση της περιπτώξης περιορίζεται στο κάτω μέρος του σώματός τους, είναι ιδιαίτερα παραστατική και άκρως επιτυχημένη. Η κοπέλα ανασηκώνεται στις μύτες των ποδιών για να φτάσει τα χείλη του αγαπημένου. Οι αδρές μπότες μας βεβαιώνουν για την αρρενωπότητα του νεαρού, ενώ τα λεπτά σανδάλια

Γραμματόσημα για τον έρωτα λοιπόν. Πανέμορφα, χαρούμενα, αισιόδοξα. Δεν θα πρέπει να υπάρχει άνθρωπος που να μη νοιώσει όμορφα λαβαίνοντας μία επιστολή με παρόμοια γραμματοσήμανση. Έστω και αν, περιστασιακά, δεν είναι ερωτευμένος...

Εμείς πάντως αφιερώνουμε τις δύο αυτές σελίδες του Θ. Φ. στους απανταχού της Ελλάδας ερωτευμένους φιλοτελιστές. Θα μπορούσε βέβαια να αφιερωθεί πολύ καλύτερα στους θεματικούς μας που έχουν σαν θέμα τους τον “έρωτα”. Μακάρι να υπάρχουν, οπότε τους τις αφιερώνουμε κατά προτεραιότητα!

Π. Λ.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ στις Ελληνικές Φιλοτελικές Εκθέσεις

Από το Νομικό Καρδούλη

Α' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΑΘΗΝΑ 6 – 15 Ιουνίου 1986 (Β' μέρος)

Έντυπα που προέβησαν σε δημοσιεύσεις για την έκθεση είναι επίσης τα ακόλουθα:

“ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΣ” (Περιοδικό) στα τεύχη Μαρτίου, Απριλίου Μαΐου, “Η ΘΕΣΣΑΛΙΑ” 16/3/1986, “Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ” 20/3, 21/3, 3/4, 17/4, 22/5 23/5, 29/5, 5/6, 12/6, 26/6, 17/7/1986, “ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ” 21/3, 2/4, 9/5, 13/6, 17/6, 20/6/1986, “ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ” 3/4, 3/6, 11/6, 14/7, 25/6, 26/6, 30/6, 14/7/1986, “ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ” (Περιοδικό), 10/4, 17/4, 27/4, 30/5, 5/6/1986, “ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ” 1/6, 15/6, 15/6/1986, “ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ” 27/4/1986, “ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ” 23/5/1986, “ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ” 1/6, 4/6/1986, “ΕΣΤΙΑ” 4/6/1986, “ΠΡΩΤΗ” 4/6/1986, “ΚΕΡΔΟΣ” 5/6/1986, “ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ ΒΟΛΟΥ” 8/6, 15/6/1986, “ΤΑ ΝΕΑ” 9/6/1986, 24/6/1986, “ΕΞΠΡΕΣ” 12/6/1986.

Ακόμα, μεταδόθηκε στις 5/6/1986, στην εκπομπή “7 έως 10 κάθε πρωί” του Β' Προγράμματος της ΕΡΤ, τηλεφωνική συνέντευξη του Νομικού Καρδούλη, Γραμματέα της Οργανωτικής Επιτροπής, και στο δελτίο Ειδήσεων της 6/6/1986 του Α' Προγράμματος της ΕΡΤ συνέντευξη του ίδιου και του Προέδρου της Οργανωτικής Επιτροπής Κώστα Σφήκα. Μετά την τελετή των Εγκαινίων υπήρξε κάλυψη και από τα δύο κανάλια (ΕΡΤ 1 και ΕΡΤ 2) στον εκθεσιακό χώρο.

Στα πλαίσια των εκδηλώσεων της Έκθεσης είχε ενταχθεί και το “Α' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ”, το οποίο πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 8 Ιουνίου 1986

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

στο Ταχυδρομικό και Φιλοτελικό Μουσείο. Στο συνέδριο συμμετείχαν 27 συνέδριοι από όλα τα γεωγραφικά διαμερίσματα της χώρας, εκπροσωπώντας τα Φιλοτελικά Σωματεία ΕΦΟ, ΕΦΕ, ΦΕΑ, ΦΕΠ, Ε.Ε.Σ.Καρτών Μάξιμουμ, Φ.Ε.Λέσβου, Φ.Ε.Ε. Θεσσαλονίκης, Φ.Ε.Βόλου και Φ.Ο.Γλυφάδας, καθώς και όλες τις ειδικές κατηγορίες της Φιλοτελικής Φιλολογίας (εγχειρίδια, μελέτες, έρευνες, αρθρογραφία, ειδησιογραφία). Τις εργασίες του συνεδρίου διηύθυνε Προεδρείο από τους Αντώνη Βιρβίλη (Πρόεδρο), Γιώργο Καρατάσαλη και Γιώργο Μάμαλη (Γραμματείς). Τα θέματα της ημερησίας διάταξης είχαν διαχωριστεί από την Οργανωτική Επιτροπή στις ακόλουθες τέσσερις ενότητες:

α) Ιστορική εξέλιξη του Ελληνικού Φιλοτελικού Τύπου, εισηγητής ο Γιώργος Παχής,

β) Συμβολή του Φιλοτελικού Τύπου στον Ελληνικό Φιλοτελισμό, εισηγητής ο Νίκος Μπεργιόπουλος,

γ) Σχέσεις Φιλοτελικού Τύπου με αρμόδιους φορείς, εισηγητής ο Δημ. Σκιντζής και

δ) Προοπτικές, εισηγητής ο Φιλ. Σμπόρος.

Το συνέδριο διεξήχθη μέσα σε πολύ καλό, από πλευράς ύφους και περιεχομένου, επίπεδο.

Στην τελετή των εγκαινίων, η οποία άρχισε στις 7.30 της 6/6/1986, την έναρξη λειτουργίας της Έκθεσης κήρυξε ο Δήμαρχος Αθηναίων Δημήτρης Μπέης. Παρευρέθηκαν ακόμη οι Αριστοτέλης Μπέης Αντιδήμαρχος, Γιώργος Γιαννόπουλος Διοικητικός Σύμβουλος ΕΛΤΑ, Μωυσής Κωνσταντίνης Ειδικός Σύμβουλος Φιλοτελισμού, Ιωάννης Σταμούλης Προϊστάμενος Υπηρεσίας Φιλοτελισμού ΕΛΤΑ, Γερ. Κονιδάρης και Γεώργιος Πουρναρόπουλος καθηγητής, Πρόεδρος και Γενικός Γραμματέας αντίστοιχα του Φιλολογικού Συλλόγου “ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ”, Πρόεδροι των Φιλοτελικών Σωματείων Ε.Φ.Ε., Ε.Φ.Ε.Θεσσαλονίκης, Φ.Ε.Λέσβου, Φ.Ε.Βόλου,

Ε.Ε.Σ.Καρτών Μάξιμουμ και Φ.Ο. Γλυφάδας, άνθρωποι των Γραμμάτων και της Τέχνης καθώς και ένας μεγάλος αριθμός φιλοτελιστών και φίλων του Φιλοτελισμού.

Οι ομιλητές Δημήτρης Μπέης, Γεώργιος Γιανόπουλος και Κώστας Σφήκας, καθώς και ο Νομικός Καρδούλης που παρουσίασε το πρόγραμμα της τελετής των εγκαινίων, τόνισαν την ιδιαιτερότητα αυτής της έκθεσης σε σύγκριση με τις γνωστές φιλοτελικές εκθέσεις και το ρόλο που παίζει ο Φιλοτελικός Τύπος στην ανάπτυξη του Φιλοτελισμού της χώρας μας.

Την Τρίτη 10/6/1986 και ώρα 11.30 δόθηκε στην αίθουσα τελετών του παλαιού Δημαρχείου (οδός Αθηνάς) δεξίωση από το Δήμαρχο Αθηναίων προς τιμή των εκθετών της Α' Πανελληνίας Έκθεσης Φιλοτελικού Τύπου. Σε ανάμνηση αυτού του γεγονότος η Οργανωτική Επιτροπή έθεσε σε κυκλοφορία τα ακόλουθα αναμνηστικά αντικείμενα:

α. 500 Αναμνηστικά μετάλλια με πιστοποιητικό γνησιότητας 1– 500

β. Φυλλαράκια βινιετών των 20 τεμαχίων (ζευγάρι σε δύο αποχωρήσεις)

γ. 4900 εικονογραφημένους και αριθμημένους αναμνηστικούς φακέλους, οι οποίοι κυκλοφόρησαν:

- στις 8/6/86, τεμάχια 800, με ειδική αναμνηστική σφραγίδα “Ημέρα Ελληνικού Φιλοτελικού Τύπου”,

- στις 11/6/86, τεμ. 800, με ειδική αναμνηστική σφραγίδα “Διεθνές Έτος Ειρήνης”,

- στις 14/6/86, τεμ. 800, με ειδική αναμνηστική σφραγίδα “Ημέρα Φιλοτελικού Συλλόγου ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ”, και

- στις 6/6/86, 1500 τεμ. με ειδική αναμνηστική σφραγίδα “Εγκαίνια – ΦΕΑ”, που έφεραν γραμματόσημο τύπου FRAMA 18 δραχμών. Από αυτά, τα 750 είχαν ακυρωθεί με αναμνηστική σφραγίδα της 6/6/86 και τα άλλα 750 με χρονολογικό σήμαντρο της ίδιας ημέρας.

Τα ανωτέρω επωλούντο από την Ο. Ε. στις εξής τιμές:

Μετάλλιο μέσα σε κουτί 500 δραχμές.

Μετάλλιο χωρίς κουτί 400 δραχμές.

Βινιέτες (ζεύγος) 100 δραχμές.

Αναμνηστικός φάκελος 50 δραχμές.

Με την 11/38417/ 104.6 απόφαση του Γενικού Δ/ντή ΕΛΤΑ συστήθηκε προσωρινό Ταχυδρομικό γραφείο μέσα στον εκθεσιακό χώρο, στο οποίο χρησιμοποιήθηκαν ειδικές αναμνηστικές σφραγίδες στις 6, 8, 11 και 14/6/87. Αυτές ήταν αφιερωμένες στα “Εγκαίνια – ΦΕΑ”,

στον “Ελληνικό Φιλοτελικό Τύπο”, στο “Διεθνές Έτος Ειρήνης” και στο “Φιλολογικό Σύλλογο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ”, αντίστοιχα.

Στον ίδιο χώρο λειτούργησε ακόμα μηχανή

αυτόματης παραγωγής και πώλησης ετικέτας – γραμματοσήμου τύπου FRAMA αφιερωμένου στην Έκθεση. Τέλος, στις 13/6/86 ημέρα Παρασκευής και ώρα 9.00', στο Φιλοτελικό και Ταχυδρομικό Μουσείο έγινε η απονομή των βραβείων στους διακριθέντες εκθέτες και η επίδοση από την Ο. Ε. των αναμνηστικών δώρων ως ακολούθως:

Κατηγορία συναγωνισμού

Χρυσό μετάλλιο, στους:

Ορέστη Βλαστό ΕΠΕ, Γεράσιμο Ζησημάτο έπαθλο της ΦΕΠ, Umberto Del Bianco (+ έπαθλο Ε.Ε.Σ.Κ.Μ.), Schwayeberger Verlag GMBM

και Ε.Φ.Ε. (+ έπαθλο του Συλλόγου οι "Φιλοτελιστές των Αθηνών").

Επίχρυσο μετάλλιο, στους:

Βασ. Αραπογιάννη, Αλέξ. Γαληνό (+ συγχαρητήρια Ε.Φ.Ε.), Μάρκο Μαρινάκη, Πρόδρομο Μέλλον, Γιώργο Στρατουδάκη, Στέφανο Φταγκούδη, Hellenic Philatelic Society of Great Britain (2), Ορέστη Βλαστό ΕΠΕ, Τσακίρη-Καραμήτσο Ο.Ε., Φ.Ε.Α., Φ.Ε.Λέσβου, Φ.Ε.Πειραιώς, Hellenic Philatelic Society of America και M.A.Goddart.

Αργυρό μετάλλιο στους:

Παναγ. Καγκελάρη, Μιχ. Καϊτατζίδη, Νομικό Καρδούλη, Γεώργιο Μαθά, Ιωάννη Νταή (+ συγχαρητήρια), Νία Στράτου, Φ.Ε.Λέσβου, Φ.Ε.Π. Fr. Anteljar Justin, Αργύρη Βουρνά, Ε.Ε.Σ.Κ.Μ., ΕΦΟ, "ΣΥΛΛΕΓΩ" Ο.Ε., Schwaneberger Verlag GMUBH, Ιωάννη Γουγούλα, Μιχ. Καϊτατζίδη, Νομικό Καρδούλη, Μάρκο Μαρινάκη, Γιώργο Μορφόπουλο, Νίκο Μπεργιόπουλο (2), Γιάννη Μυλωνά, Δημ. Περγίδη και Φίλ. Σμπόρο.

Επάργυρο μετάλλιο, στους:

Βασ. Αραπογιάννη, Ιακ. Βαγιάκη, Ορέστη Βλαστό Ε.Π.Ε., Νίκο Πόδα, Γ. Σιταρένιο, Φ.Ε. Βόλου, Αλέξ. Κακαδιάρη, Άννα Κακαδιάρη και Ανδρέα Παπαδημητρίου.

Χάλκινο μετάλλιο στους:

ALPHA STAMPS Ο.Ε., Ε.Φ.Ε. Θεσσαλονίκης, "ΚΑΡΥΑΤΙΣ" Κων. Κρομμύδας, MAKEDONIA AUCTION Co, Γιώργο Σιταρένιο (2), Φ.Ε.Τρικάλων και Φιλοτελικό Όμιλο Ναυτοπροσκόπων Μυτιλήνης.

Επίσης η Ε.Ε. απένειμε:

α) στη Φιλοτελική Εταιρεία Αθηνών τιμητικό αναμνηστικό δίπλωμα και κύπελλο που αθλοθέτησε ο Δήμος Αθηναίων, για την πρωτοβουλία της για πρώτη φορά διοργάνωσης στην Ελλάδα Έκθεσης Φιλοτελικού Τύπου,

β) σε κάθε μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής αναμνηστικό δίπλωμα με ειδικό αργυρό μετάλλιο.

Κατηγορία εκτός συναγωνισμού

(από Οργανωτική Επιτροπή)

Αναμνηστικό Επίχρυσο μετάλλιο με δίπλω-

μα στους Αθανάσιο Αναγνωστόπουλο, Χαρ. Αντωνόπουλο, Θεόδ. Αυγερινό, Αντώνη Βιρβίλη (+ έπαθλο της ΕΦΟ), Χάρη Γερακίτη, Θεόδ. Γιαννίση, Αντώνη Διαμαντίδη, Παντελή Δρόσο, Στυλ. Δουδούμη, ΕΦΕ (+έπαθλο της Φ.Ε.Λέσβου), Νομικό Καρδούλη, Κοινωνική Μέριμνα Μοσχάτου, Μωυσή Κωνσταντίνη (+ έπαθλο της Ε.Φ.Ε. Θεσσαλονίκης), Νίκο Λάχανο, Γιώργο Μάμαρη, Νίκο Μπεργιόπουλο, Άγγελο Παπαϊωάννου,

Νίκο Παυλίδη, Δημ. Περγίδη, Παναγ. Ρούβαλη, Βασίλη Σεκόπουλο, Δημήτρη Σκίντζη, Σταύρο Σπυρόγλου, Κώστα Σφήκα, Σχολικό Συνεταιρισμό "Η ΠΡΟΟΔΟΣ", Ταχυδρομικό και Φιλοτελικό Μουσείο + έπαθλο της Φ.Ε.Α.. Ευάγγελο Τσακίρογλου, Φ.Ε.Α., Ε.Φ.Ε.Θεσσαλονίκης και Φ.Ε.Λέσβου.

Επίσης η Οργανωτική Επιτροπή απένειμε:

α) στα μέλη της Ελλανοδικού Επιτροπής τιμητικό αναμνηστικό δίπλωμα με ειδικό αργυρό μετάλλιο,

β) στους φιλοτελικούς αρθογράφους Παντελή Δρόσο, Πέτρο Λινάρδο, Νίκο Μπεργιόπουλο και Σταύρο Σπύρογλου (δίπλωμα με αναμνηστικό επίχρυσο μετάλλιο (+ τα έπαθλα της Ε.Φ.Ηλιούπολης), Ε.Φ.Ε. και ΕΛΤΑ αντίστοιχα,

γ) στην νεώτερη εκθέτρια, μαθήτρια του 21ου Δημοτικού Σχολείου Περιστερίου Άννα Κακαδιάρη, το έπαθλο του ΕΛΤΑ και

δ) στους: ΕΛΤΑ, Δήμο Αθηναίων, Ε.Φ.Ο., Φιλολογικό Σύλλογο "ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ", "ΑΛΕΞ. ΜΑΤΣΟΥΚΗ Α.Ε.", Νία Στράτου, Μωυσή Κωνσταντίνη, Ιωάννη Σταμούλο, Βάσω Κωνσταντινέα, Παναγ. Γάβαλο, Δέσποινα Αλάτση, Ορέστη Βλαστό, Χαράλαμπο Τζερεφό, Αθαν. Παπαϊωάννου, Πανελλήνια Νομισματική Ένωση και Αργύρη Βουρνά, δίπλωμα με αναμνηστικό επίχρυσο μετάλλιο για την συμβολή τους στην επιτυχή διοργάνωση και λειτουργία της Έκθεσης. Για την προβολή της έκθεσης και την ενημέρωση των ενδιαφερομένων η Οργανωτική Επιτροπή εκτύπωσε αφίσα, Κανονισμό (Δελτίο Νο 1), Κατάλογο (Δελτίο Νο 2) και Κατάλογο Βραβεύσεων (Δελτίο Νο 3).

(Συνεχίζεται)

Αχ! Αυτό το πλάνο...

Πριν λίγο καιρό ο Θ. Φ. είχε δημοσιεύσει εμπειριστατωμένο άρθρο για την ορειβασία, με πλούσια φιλοτελική εικονογράφηση. Σήμερα εξασφαλίσαμε και δημοσιεύουμε το παρακάτω πλάνο του καλού Σλοβένου συλλέκτη και διεθνή εκθέτη Peter Suhadolc. Ο συνδυασμός των δύο, άρθρου και πλάνου, μπορούν σίγουρα να φανούν χρήσιμα σε όποιον αναγνώστη μας θελήσει να “ορειβατήσει φιλοτελικά”.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΟΡΕΙΒΑΣΙΑΣ

1. Προϊστορία της Ορειβασίας

- 1.1. Μυθολογική αφηγηρία- προέλευση
- 1.2. Πολεμικές κατακτήσεις
- 1.3. Εμπορικές διαδρομές
- 1.4. Πρώτες γνωστές αναβάσεις
- 1.5. Θρησκευτικά κίνητρα
- 1.6. Κίνητρα επιβίωσης
- 1.7. Επιστημονικά κίνητρα
- 1.8. Πρώτες επιδράσεις σε τέχνη-λογοτεχνία
- 1.9. Πρόδρομοι της Ορειβασίας

2. Άλπεις: γένεση και εξέλιξη της ορειβασίας

- 2.1. Η γένεση: Ο Τραγκλάβ και το Λευκό Όρος
- 2.2. Η ορειβασία στα σπάργανα
- 2.3. Ορειβατικές οργανώσεις
- 2.4. Χρυσή εποχή της ορειβασίας
- 2.5. Ορειβασία χωρίς οδηγό
- 2.6. Η Επανάσταση στις Ανατολικές Άλπεις
- 2.7. Δρόμοι και τελεφερίκ φέρνουν περισσότερους ορειβάτες
- 2.8. Τα τελευταία προβλήματα των Άλπεων
- 2.9. Τεχνικές αναρριχήσεις
- 2.10. Ελεύθερες αναρριχήσεις

3. Αποστολές σε άλλα βουνά

- 3.1. Ο Καύκασος – προπόνηση για μελλοντικές αποστολές
- 3.2. Αμερική – προετοιμασία για τα Ιμαλία
- 3.3. Από την Αφρική και Νέα Ζηλανδία στην Ασία
- 3.4. Η κατάκτηση των γιγάντων
- 3.5. Η κατάκτηση του Έβερεστ, της στέγης του κόσμου

Οι οβελίσκοι

του Παντελή Λεούση

Οι οβελίσκοι (η λέξη προέρχεται από το υποκοριστικό της ελληνικής λέξης “όβελος = βελόνα”) είναι στήλες, συνήθως από μονοκόμμη πέτρα, που λεπταίνουν όσο υψώνονται και απολήγουν σε αιχμή.

Αρχικά υπήρχαν σε ζευγάρια στις εισόδους των αρχαίων αιγυπτιακών ναών. Κατασκευάζονταν από μονοκόμμη πέτρα, σχεδόν πάντα από κόκκινο γρανίτη που αφθονούσε στα λατομεία του Ασουάν και ήταν σχεδιασμένοι έτσι, ώστε η τετράγωνη ή ορθογώνια βάση τους να είναι μεγαλύτερη από όσο η πυραμιδοειδής κορυφή τους.

Και οι τέσσερις πλευρές των οβελίσκων διακοσμούσαν με ιερογλυφικά που περιλάμβαναν θρησκευτικές αφιερώσεις, συνήθως στο θεό Ήλιο Ρα, ή και σκηνές από βασιλικές τελετές. Εξάλλου οι οβελίσκοι συμβόλιζαν τον ίδιο τον Ρα, πιστευόταν ότι μέσα στη δομή τους υπήρχε ο θεός, και, κατά τη διάρκεια της θρησκευτικής μεταρρύθμισης του φαραώ Ακενατόν (18^η Δυναστεία), ο οποίος σκόπευε να αντικαταστήσει τη λατρεία του Άμμωνα με τη λατρεία του Ατόν, του ηλιακού δίσκου που χορηγεί τη ζωή, ο κάθε οβελίσκος αντιπροσώπευε μια πετρωμένη ακτίνα του ηλιακού δίσκου του Ατόν.

Ενώ οι οβελίσκοι είναι γνωστό ότι δημιουργήθηκαν κατά την 4^η δυναστεία (2613-2494 π.Χ.), κανένα δείγμα από εκείνη την εποχή δεν διασώθηκε.

Οι παλαιότεροι οβελίσκοι που σώθηκαν ήταν στην Ηλιούπολη, ένα προάστιο του Καΐρου που ήταν σπουδαίο λατρευτικό κέντρο και όπου κάποτε υπήρχε

ένας ναός του Ρα, και χρονολογούνται από την εποχή της βασιλείας του Σέσωστρι Α΄ (1971-1926 π.Χ.).

Στο Καρνάκ του Λούξορ σώθηκε επίσης ένα ζεύγος οβε-

1. Ο δίδυμος αδελφός του οβελίσκου του Παρισιού

λίσκων του Τούθμωσι Α΄ (1525-12 π.Χ.). Ο καθένας από αυτούς έχει ύψος 24 μέτρα, είναι τετράγωνος στη βάση με πλευρά 1.8 μέτρα και ζυγίζει 143 τόνους.

Στην Αίγυπτο σώζονται συνολικά οι εξής 7 οβελίσκοι:

-Του φαραώ Σέσωστρι Α΄ (12^η Δυναστεία, β. 1971-1926

2. Το αεροδρόμιο του Καΐρου με τον οβελίσκο “επί της υποδοχής”

π.Χ.), από την Ηλιούπολη του Καΐρου.

-Του Τούθμωσι Α΄ (18^η Δυναστεία, β.1493-1481 π.Χ.), από το ναό του Καρνάκ, στο Λούξορ

-Της βασιλίσσας Χάτσεψουτ (18^η Δυναστεία, β. 1473-

1482 π.Χ.), από το ναό του Άμμωνος, στο Καρνάκ του Λούξορ

-Του Ραμσή Β΄ (19^η Δυναστεία, β. 1304-1237 π.Χ.), από το ναό του Λούξορ (Εικ. 1), ο “αδελφός” οβελίσκος αυτού που τον 19^ο αι. μεταφέρθηκε στο Παρίσι. Είναι ο ωραιότερος όλων όσων βρίσκονται στην Αίγυπτο.

-Του Ραμσή Β΄, που βρίσκεται στην κεντρική πύλη του διεθνούς αεροδρομίου του Καΐρου (Εικ.2). Βρέθηκε στην αρχαία πόλη Τανίς (σήμερα Σαν ελ-Χαγκάρ, 110 χλμ.βορειανατολικά του Καΐρου) και μεταφέρθηκε εδώ το 1984.

-Του Ραμσή Β΄ που βρίσκεται στους ανδαλουσιανούς κήπους του νησιού Γκαζίρα του Καΐρου.

-Του Ραμσή Γ΄ (20^η Δυναστεία, β. 1184-1153 π.Χ.). Έχει μόλις 0.96 μ. ύψος και βρίσκεται στο Μουσείο του Λούξορ.

Μια επιγραφή στη βάση του οβελίσκου της Χάτσεψουτ του Καρνάκ δείχνει ότι οι εργασίες κοπής του στο λατομείο διάρκεσαν επτά μήνες, ενώ στο ναό της ίδιας φαραώ, στις Θήβες, εικονίζονται σκηνές της μεταφοράς του οβελίσκου με φορητήδα από το Νείλο. Στο χώρο της εγκατάστασης τη ζωή, οι εργάτες φαίνονται να τοποθετούν τη στήλη πάνω στην βάση της, σύροντάς την επάνω σε μια κεκλιμένη ράμπα φτιαγμένη από χώμα.

Η εξόρυξη, η κατασκευή και η εγκατάσταση αυτών των οβελίσκων δίνει το μέτρο της μηχανικής μεγαλοφυΐας και του απεριόριστου διαθέσιμου εργατικού δυναμικού των αρχαίων Αιγυπτίων.

Όπως και πολλές άλλες αρχαιότητες, οι οβελίσκοι ανέκαθεν

3. Τρεις εκδόσεις του οβελίσκου που έστησε ο Πάπας Σίξτος Ε' στην πλατεία του Αγίου Πέτρου της Ρώμης.

4.

5. Η μεταφορά του σε αυτή τη θέση υπήρξε πρωτοποριακό κατόρθωμα του μηχανικού Domenico Fontana

τραβούσαν την όρεξη και άνοιγαν τη “διακοσμητική διάθεση” των κατακτητών. Η πρακτική της αρπαγής των οβελίσκων άρχισε ήδη από τους χρόνους των ρωμαίων αυτοκρατόρων, οι οποίοι φρόντισαν να γδύσουν κυριολεκτικά από αρχαιότητες τόσο την Αίγυπτο, όσο και την Ελλάδα και τις άλλες κατακτημένες χώρες. Έτσι, από του 30 αιγυπτιακού οβελίσκου που είναι σήμερα γνωστοί, όπως είδαμε, μόνο 7 βρίσκονται ακόμα στη χώρα τους. Και καθώς “όλοι οι δρόμοι οδηγούν στη Ρώμη”, η Ρώμη έγινε η παγκόσμια πρωτεύουσα των οβελίσκων. Συγκεντρώθηκαν σ’ αυτήν 13, με σπουδαιότερο αυτόν της Πλατείας του Αγίου Πέτρου της Ρώμης (Εικ. 3, 4, 5). Έχει ύψος 25,5 μ και είχε μεταφερθεί από την Αίγυπτο με διαταγή του αυτοκράτορα Γάιου (Καλιγούλα) για να στηθεί το 37 μ.Χ., στον τοίχο του Ιπποδρόμου του Νέρωνα, που γειτόνευε με την Βασιλική του Αγίου Πέτρου. Ο Πλίνιος ο Πρε-

σβύτερος στο έργο του *Φυσική ιστορία* γράφει:

Η (ειδικά κατασκευασμένη) φορηγίδα που τον μετέφερε είχε ένα τεράστιο ιστό από κορμό ελάτης, τον οποίο δεν θα μπορούσαν να περικυκλώσουν τα όπλα τεσσάρων ανδρών. Εκατόν είκοσι μπούσελ (1 μπούσελ = 8 γαλόνια Χ 3.785 λίτρα Χ 120 = 3633 λίτρα) φακής απαιτήθηκαν για το έρμα.

Μόλις το γιγαντιαίο σκάφος εκπλήρωσε το σκοπό του, δεν ήταν πλέον επιθυμητό. Το γέμισαν με πέτρες και τσιμέντο και το βύθισαν για να διαμορφώσει τα θεμέλια της πρώτης αποβάθρας του νέου λιμανιού της Όστια.

Ιστορική παραμένει επίσης η μεταφορά και εγκατάστασή του στο κέντρο της πλατείας του Αγίου Πέτρου της Ρώμης, που πραγματοποιήθηκε με εντολή του Πάπα Σίξτου Ε' το 1586. Είχε βάρος 327 τόνους και ήταν για αιώνες μισοθαμένος σε φερτές ύλες, στα όρια Ιπποδρόμου και πλατείας Αγίου Πέτρου.

Αφού ανασκάφθηκε και αποκαταστάθηκε, άρχισε η διαδικασία της μεταφοράς του πάνω σε κυλίνδρους. Η διαδικασία διάρκεσε 18 ημέρες και χρειάστηκαν 1000 περίπου εργάτες, 140 άλογα έλξης, 47 γερανοί, αμέτρητοι τροχαλίες και άπειρα μέτρα σχοινιού. Το τελικό στήσιμο του οβελίσκου πραγματοποιήθηκε στις 14 Σεπ. 1586, γιορτή της Ανύψωσης του Τιμίου Σταυρού, επί παρουσία ενός τεράστιου πλήθους. Ήταν ένας σπουδαίος άθλος της εφαρμοσμένης μηχανικής, που έκανε διάσημο τον μηχανικό Domenico Fontana, ο οποίος περιέγραψε τις λεπτομέρειες του επιτεύγματός του στο πρότυπο όσο και μνημειώδες βιβλίο του *Della Trasportatione dell'Obelisco Vaticano et delle Fabriche di Nostro Signore Papa Sisto V* (1590).

Ο Fontana χρησιμοποίησε την τεχνική του στην ανύψωση τριών ακόμα οβελίσκων της Ρώμης: αυτών της Piazza del Popolo (Εικ. 6), της Piazza di S. Maria Maggiore (Εικ. 7) και

Τρεις από τους οβελίσκους της Ρώμης: 6. της Piazza del Popolo, 7. της βασιλικής της Santa Maria Maggiore και 8. της βασιλικής του San Giovanni di Laterano

10

11. Ένας ακόμα ρωμαϊκός οβελίσκος, σε τρεις εκδόσεις. Βρίσκεται στη γνωστή Πιάτσα ντι Σπάνια, μπρος στην εκκλησία της Trinita del Monti

12

της Piazza di S. Giovanni του Laterano (Εικ. 8). Ο τελευταίος είχε στηθεί στο Καρνάκ από τον Τούθμωσι Γ' (βασιλεύσε από το 1504 έως το 1450 π.Χ.). Έχει βάρος 230 τόνους, ύψος 32 μ και τετράγωνη βάση με πλευρές 2.7 μ, οι οποίες λεπταίνουν και καταλήγουν σε μια τετράγωνη κορυφή με πλευρές 1.88 μ. Πρόκειται για τον μεγαλύτερο αρχαίο οβελίσκο που έχει σωθεί και διατηρείται όρθιος.

Στη Ρώμη φιλοξενούνται επίσης οβελίσκοι στο Palazzo Apostolico (Εικ. 9), στην Piazza di Spagna, μπροστά από την εκκλησία Trinità Dei Monti, εκεί που τελειώνουν τα λεγόμενα Ισπανικά Σκαλοπάτια (Εικ. 10, 11, 12), στην Piazza di Montecitorio (οβελίσκος του Φαρμίλικου Β', β. 595-589 π.Χ., που τον έφερε ο Οκτάβιος-Αύγουστος), στην Piazza Navona (κατασκευάστηκε στην Αίγυπτο με εντολή του αυτοκράτορα Δομιτιανού), της Piazza del Quirinale (μάλλον ρωμαϊκό αντίγραφο), του Monte Pincio (άγνωστος

9. Ένας από τους 13 οβελίσκους της Ρώμης, στο Palazzo Apostolico

προέλευσης), του Viale delle Terme di Diocleziano, της Villa Celimontana και της Piazza della Rotonda (και οι τρεις του Ραμσή Β'), καθώς και της Piazza della Minerva (του φαραώ Apries, β. 589-570).

Όμως η Ρώμη θα είχε έναν ακόμα οβελίσκο (!), που αρχικά ανήκε στο ναό της Ίσιδος και είχε ανακαλυφθεί τον 16^ο αι. Της τον απέσπασαν οι Μεδίκοι για τη Villa Medici της Φλωρεντίας. Τελικά, το 1790, οι Φλωρεντινοί μονάρχες και μαϊκήνες των τεχνών, τον μετακίνησαν προς τους Κήπους Boboli (Εικ. 13) του Palazzo Pitti της Φλωρεντίας, όπου βρίσκεται μέχρι σήμερα. Στην παλιά θέση άφησαν ένα αντίγραφο.

Στην υπόλοιπη Ιταλία αιγυπτιακοί οβελίσκοι βρίσκονται στην Κατάνια της Σικελίας (Piazza del Duomo) και στο Ούρμπινο (Piazza del Rinascimento).

Το Ισραήλ έχει τον λεγόμενο Οβελίσκο της Καισάρειας, ύψος 12 μ, από κόκκινο γρανίτη, άγνωστου φαραώ, ίσως της ρωμαϊκής εποχής. Βρέθηκε σπασμένος σε τρία κομμάτια το 1980, στον Ιππόδρομο του Ηρώδη του Μέγα, στην Παραθαλάσσια Καισάρεια, παλαιά πρωτεύουσα της Ιουδαίας. Αποκαταστάθηκε το 2001.

Θαυμάσιος είναι και ο οβελίσκος της Πλατείας του Ιπποδρόμου της Κωνσταντινούπολης (Εικ. 14, 15). Ανήκε στον φαραώ Τούθμωσι Γ' και τον έφερε εκεί ο Αυτοκράτορας Θεοδόσιος το

390 μ.Χ.

Αλλά και η γαλαντομία ορισμένων ηγεμόνων ή κυβερνήσεων συνέβαλε στην "απαλλαγή" της χώρας από "περισσευόμενους" οβελίσκους. Για παράδειγμα, στα τέλη του 19^{ου} αιώνα η κυβέρνηση της Αιγύπτου χώρισε ένα ζευγάρι οβελίσκων από την Ηλιούπολη και τους πρόσφερε, ανά ένα, στις ΗΠΑ και στη Μεγάλη Βρετανία. Σήμερα διακοσμούν ο ένας το Central Park της πόλης της Νέας Υόρκης (Εικ. 16), και το Ανάχωμα της Βικτωρίας, πάνω στον Τάμεση του Λονδίνου, ο άλλος. Αν και είναι γνωστοί σαν "Οβελίσκοι της Κλεοπάτρας", δεν έχουν καμία ιστορική σύνδεση με την αιγυπτιακή βασιλίσσα. Είχαν κατασκευαστεί επί φαραώ Τούθμωσι Γ', περίπου το 1500 π.Χ., και φέρουν επιγραφές που αναφέρονται στον ίδιο και στο Ραμσή Β'. Σκαλισμένοι από τον χαρακτηριστικό κόκκινο γρανίτη, έχουν ύψος 21.2 μ, ορθογώνια βάση 2.36 μ και βάρος 180 τόνους.

Πάντως, η Βρετανία διαθέτει ακόμα δύο αιγυπτιακούς οβελί-

13. Οι θαυμάσιοι αναγεννησιακοί Κήποι Boboli της Φλωρεντίας, δίπλα στο Palazzo Pitti, όπου φιλοξενείται ο (μη ορατός) οβελίσκος των Μεδίκων

14

15. Ο οβελίσκος του Θεοδοσίου, που κοσμεί την Πλατεία Ιπποδρόμου της Κωνσταντινούπολης.

17. Η Πλας ντε λα Κονκόνρτ του Παισιού, με τον οβελίσκο του Φαραώ Ραμσή Β', χαρακτηριστικό μνημείο της γαλλικής πρωτεύουσας

σκους. Έναν του Φαραώ Αμενχοτέπ Β', στο Ασιατικό Μουσείο του Πανεπιστημίου του Durham, και έναν του Φαραώ Πτολεμαίου Θ', στο Wimborne του Dorset.

Τέλος, υπήρξε και ένας ακόμη Αιγύπτιος αξιωματούχος "γαλαντόμος". Πρόκειται για τον αντιβασιλέα Μοχάμεντ-Αλι, ο οποίος δώρισε το 1830 στο βασιλιά της Γαλλίας Κάρολο Κ' έναν από τους πιο γνωστούς αιγυπτιακούς οβελίσκους, αυτόν που διακοσμεί την πασίγνωστη Place de la Concorde. Είναι σίγουρα ο πιο περίβλεπτος στον κόσμο και αποτελεί ένα από τα χαρακτηριστικότερα μνημεία της γαλλικής πρωτεύουσας (Εικ. 17). Ανήκε στο Φαραώ Ραμσή Β' και προέρχεται από το Λούξορ. Μαζί με αυτούς των ΗΠΑ και της Βρετανίας, οι τρεις αυτοί οβελίσκοι αποτελούν παράδειγμα κυβερνητικής ασυδοσίας και κατασπατάλησης της πολιτιστι-

κής κληρονομιάς. Είναι εξάλλοι οι μόνοι τρεις οβελίσκοι που δεν προέρχονται από αρπαγή και οι μόνοι που βγήκαν από την Αίγυπτο τα νεότερα χρόνια.

Άλλοι λαοί, συμπεριλαμβανομένων των Φοινίκων και των Χαναναίων, κατασκεύαζαν οβελίσκους κατά τα αιγυπτιακά πρότυπα, σπάνια όμως από μόνολιθο.

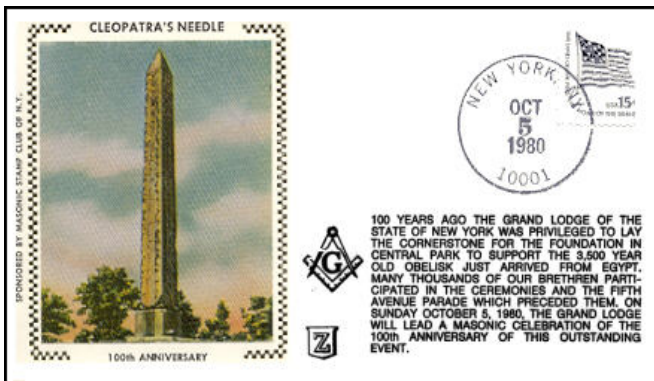
Στο Βρετανικό Μουσείο βρίσκεται ένα σπάνιο ασσυριακό μνημείο του βασιλιά Σαλμανεσέρ Γ' (β. 858-824 π.Χ.). Ονομάστηκε "Μαύρος Οβελίσκος" και πρόκειται για τον πληρέστερο ασσυριακό οβελίσκο που βρέθηκε μέχρι τώρα. Φέρει σφρηνοειδείς επιγραφές και ανάγλυφα που περιγράφουν στρατιωτικές εκστρατείες και άλλους θριάμβους, μεταξύ των οποίων και τη σκηνή που ο βασιλιάς Γιεχού του Ισραήλ (842-815) πληρώνει φόρους υποτέλειας. Αυτός ο

μονόλιθος από μαύρο βασάλτη, 1.8 μ ύψους, ανακαλύφθηκε το 1845 στο αρχαίο Kalhu, νότια της Μοσούλης του Ιράκ, από τον Άγγλο Austen Henry Layard (1817-1894), ο οποίος και φρόντισε να τον στείλει (για φύλαξη;) στη Βρετανία.

Ένας άλλος τόπος, επίσης παγκόσμια γνωστός για τους χαρακτηριστικούς οβελίσκους και τις άλλες σπουδαίες αρχαιότητες, είναι και η αρχαία αιθιοπική πόλη Αζούμ (βόρεια Αιθιοπία). Στην Αζούμ υπάρχουν 126 ψηλοί οβελίσκοι από γρανίτη, άλλοι όρθιοι και άλλοι πεσμένοι και σπασμένοι (Εικ. 18, 19). Ένας από τους πεσμένους έχει ύψος 34μ και θεωρείται ως ο ψηλότερος οβελίσκος που υπήρξε ποτέ.

Οι οβελίσκοι της Αζούμ είναι διαφόρων τύπων. Από απλές, άγραφες πλάκες, έως στήλες με περίπλοκες και δυσνόητες εγγραφές. Ο πιο πρόσφατος αναγγέλλει την υιοθέτηση του χριστιανισμού από έναν βασιλιά του 4^{ου} αι.

Το φασιστικό καθεστώς της Ιταλίας, όταν το 1937 κατέκτησε την τότε Αβησσυνία, φρόντι-

16. Η "Βελόνα της Κλεοπάτρας", ο διδύμος οβελίσκος που χάρισε η κυβέρνηση της Αιγύπτου στις ΗΠΑ. Τον άλλο τον δώρισε στη Βρετανία

18. Ένας από τους οβελίσκους της αρχαίας αιθιοπικής πόλης Αζούμ

19. Και άλλοι οβελίσκοι της Αζούμ, όπου υπάρχουν συνολικά 126

σε να την απαλλάξει από έναν ωραιότατο οβελίσκο, με θαυμάσιες εγχάρακτες εγγραφές και σύμβολα, τον οποίο έστησε στη Ρώμη, στην Piazza Di Porta Capena (Εικ. 20). Ύστερα από πολλές διπλωματικές προσπάθειες και με την επέμβαση των Ηνωμένων Εθνών, συμφώνησε το 1947 να τον επιστρέψει, χωρίς όμως να επικυρώσει τη συμφωνία μέχρι το 1997. Τελικά, το 2003 η ιταλική κυβέρνηση, ύστερα από μεγάλες πιέσεις, έκανε τα πρώτα βήματα προς την επιστροφή του οβελίσκου και από τις αρχές του 2006 βρίσκεται και πάλι στο Αζούμ (Εικ. 20), όπου περιμένει πάντα την επανεγκατάστασή του, διότι στη θέση που προορίζεται να τον δεχθεί βρέθηκαν τάφοι παλαιότερων εποχών και διεξάγονται ανασκαφές.

Οι Ρωμαίοι κατασκεύασαν επίσης οβελίσκους σε αιγυπτιακό ύφος. Υπάρχουν πέντε γνωστοί αρχαίοι ρωμαϊκοί οβελίσκοι που βρίσκονται στη Ρώμη και ένας στην Place de la République, της γαλλικής πόλης

20. 1937, ο οβελίσκος της Αζούμ μεταφέρεται στην Ιταλία. 1937-1998 παραμένει εκεί. 1998 επιστρέφει στην πατρίδα Αιθιοπία.

Arles.

Τέλος, υπάρχουν πολυάριθμοι σύγχρονοι οβελίσκοι, σε πολλά μέρη του κόσμου, είτε αυθεντικοί (μνημιακοί, αναθηματικοί κλπ.), είτε αντίγραφα αιγυπτιακών πρωτοτύπων με διακοσμητικό χαρακτήρα. Σαν τέτοιους μπορούν να αναφερθούν

23

ο οβελίσκος- μνημείο προς τιμήν του Ζορζ Ουάσινγκτον (Εικ. 21, 22), στην αμερικανική πρωτεύουσα. Κατασκευάστηκε μεταξύ 1848 και 1888. Με τα 169.29 μ του, είναι ο ψηλότερος στον κόσμο. Αξιοσημείωτος είναι επίσης αυτός του Μπουένος Άιρες. Σημείο αναφοράς της πόλης, κατασκευάστηκε το 1930, για τα 400 χρόνια από την ίδρυση της

Αργεντινής πρωτεύουσας.

Οβελίσκοι, αγάλματα, ταφικά μνημεία και στήλες, γλυπτά του Παρθενώνα... Η αρπαγή της πολιτιστικής κληρονομιάς των λαών υπήρξε ανέκαθεν συνήθης πρακτική που εφαρμόζαν οι ισχυροί. Όλες σχεδόν οι χώρες με αρχαιότητες την έχουν υποστεί.

Σήμερα, ευτυχώς, το φαινόμενο έχει περιοριστεί και τείνει να εκλείψει, χάρη στην UNESCO του ΟΗΕ και τους άλλους οργανισμούς. Γι' αυτό και ο στυλιζαρισμένος οβελίσκος πάνω στο γραμματόσημο που εκδόθηκε από την πάλαι ποτέ ένωση Αιγύπτου Συρίας (23), προπαγανδίζοντας τη σωτηρία της Βενετίας, δίνει τον καλύτερο συμβολισμό.

Βιβλιογραφία

Διαδίκτυο

Διάφορες Εγκυκλοπαίδειες

21, 22. Οβελίσκος νεώτερων χρόνων. Κατασκευάστηκε ως μνημείο του Προέδρου των ΗΠΑ George Washington.

Σύγχρονος οβελίσκος της Χαβάης στη μνήμη του θαλασσοπόρου Κουκ

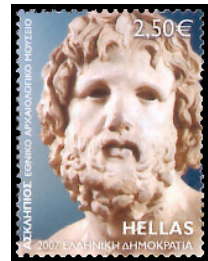
Ένας “Ασκληπιός” που πονά!

Είναι βέβαιο ότι τρέφουμε ειλικρινή αισθήματα φιλίας προς τα Ελληνικά Ταχυδρομεία και ότι αντιμετωπίζουμε όλες τις κινήσεις τους με κατ’ αρχήν θετικό βλέμμα. Πώς θα μπορούσε άλλωστε να γίνει αλλιώς, αφού ο ΕΛΤΑ συμβάλλει οικονομικά στην εύρυθμη λειτουργία των ελληνικών συλλόγων, επομένως και του δικού μας; Όμως, δε είναι δυνατόν να περάσουν απαρατήρητες ορισμένες κινήσεις του, οι οποίες όχι μόνο εμφανώς αποβλέπουν στην απομύζηση των φιλοτελιστών, αλλά –το χειρότερο- αντί να προσελκύουν, απομακρύνουν τους συλλέκτες από το χώρο.

Δεν αναφερόμαστε εδώ στις “Κυκλοφορίες νέων φιλοτελικών και συλλεκτικών δώρων”, στα άλμπουμ και τα συλλεκτικά λευκώματα, τα κρασιά και τις εικόνες και τα άλλα συναφή. Όλοι γνωρίζουμε ότι εδώ και αρκετό καιρό ο ΕΛΤΑ λειτουργεί με ιδιωτικό-οικονομικά κριτήρια και κανείς δεν μπορεί να του στερήσει το δικαίωμα να επεκτείνει τις δραστηριότητές του προς κάθε δυνατή κατεύθυνση. Αυτό που μας στενοχωρεί είναι η συνεχής και “κατά μέτωπον” οικονομική επίθεση στο βαλάντιο των φιλοτελιστών, με τα συνεπακόλουθα δυσμενή αποτελέσματα που προαναφέραμε.

Αφορμή για τα σημερινά παράπονα είναι η πρόσφατη έκδοση του φεγιέ με τους δύο “Ασκληπιούς” και την κραυγαλέα αντίθεση φιλοτελικής πολιτικής μεταξύ των δύο ταχυδρομείων: του ισπανικού και του ελληνικού. Το πρώτο αρκέστηκε σε ονομαστικές αξίες 0,30 και 0,58 € (σύνολο 0,88 €), ενώ για την απόκτηση του αντίστοιχου ελληνικού φεγιέ χρειάζονται 2,50 συν 2,50 € (σύνολο 5 €).

Η κίνηση αυτή του ΕΛΤΑ φανερώνει, συν τοις άλλοις, και την αδιαφορία του στη σύγκριση. Αν η

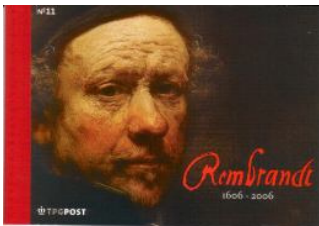

έκδοση δεν ήταν κοινή με την Ισπανία - άρα με το συγκριτικό στοιχείο εμφανές- θα μπορούσε να βάλει την ονομαστική της προτίμησής του (μαθημένοι είμαστε, εξάλλου, σε ελληνικά γραμματόσημα με κλάσεις των 3, 4 και 6 €). Αναρωτιόμαστε όμως: αυτή την προκλητική διαφορά ονομαστικής αξίας μεταξύ των δύο γραμματοσήμων, του ισπανικού και του ελληνικού, είμαστε μόνο εμείς που τη διακρίναμε; Δεν θα προκαλέσει ανάλογα ερωτηματικά και στον απλό συλλέκτη, στον συνδρομητή; Δεν θα προκαλέσει την αγανάκτηση μερικών ακόμη, όπως συνέβη με τον ορυμαγδό των εκδόσεων του 2004, με τα γνωστά αποτελέσματα;

Η ύπαρξη τόσο υψηλών κλάσεων σε κάθε σειρά, αναμνηστική ή οριστική, συνιστά ελληνική αποκλειστικότητα που πονά το βαλάντιο του κάθε φιλοτελιστή, ιδίως του νέου, και, ασφαλώς, δεν συμβάλλει στην προσέλκυσή του.

Μία φιλοτελική έκθεση, μικρή ή μεγάλη, γίνεται με πολύ κόπο. Βασικότερος σκοπός της είναι η προσέλκυση νέων φιλοτελιστών. Έστω δύο, τρεις ή πέντε καινούργιοι να μπουν στην “οικογένεια”, για μας θεωρείται επιτυχία. Στην Ελλάδα ζούμε. Όμως ο ΕΛΤΑ, με μία έκδοση του τύπου “Φεγιέ Ασκληπιού” και τις άλλες συναφείς πολιτικές, μπορεί, με μιας, να απομακρύνει πολλαπλάσιους, νέους ή παλιούς.

Ίσως το οικονομικό επιτελείο του να είναι ικανοποιημένο από τα έσοδα του Οργανισμού. Μπορεί τα συλλεκτικά είδη και τα δώρα να προσθέτουν στον κορβανά του. Και χαίρομαστε γι’ αυτό. Γιατί όμως αυτή η στάση απέναντι στους φιλοτελιστές; Απέναντι σε αυτούς που επί δεκαετίες ήταν οι σχεδόν αποκλειστικοί αιμοδότες του;

Ο Ολλανδός ζωγράφος και χαράκτης Ρέμπραντ Βαν Ρινγ (1) υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους Ευρωπαίους καλλιτέχνες του 17^{ου} αιώνα. Γεννήθηκε το 1606, στην πόλη Λέιντεν της Ολλανδίας. Γιός πλούσιου μιλωνά, έδειξε ιδιαίτερη κλίση στα γράμματα. Αφού τελείωσε το λατινόφωνο σχολείο της

δίπλα στον Γιάκομπ Βαν Σβάνεμπουργκ και, αμέσως μετά, μπήκε στο ατελιέ του φημισμένου ζωγράφου ιστορικών θεμάτων Πίτερ Λάσμμαν, στο Άμστερνταμ (1623- 1624).

Μέχρι το 1631 εργάστηκε στη γενέτειρά του, το Λέιντεν, συχνά σε στενή συνεργασία

Λέιντεν φιλοτέχνησε επίσης μία σειρά από βιβλικές σκηνές και έργα που αναπαριστούσαν μόνο μία ανθρώπινη μορφή, όπως *Ο προφήτης Ιερεμίας θρηνώντας για την καταστροφή*

2, 3. Δυο προσωπογραφίες της Σάσκια, συζύγου του Ρέμπραντ

1. Αυτοπροσωπογραφία του Ρέμπραντ, της εποχής του Λέιντεν

πόλης του, συνέχισε με πανεπιστημιακές σπουδές, τις οποίες και ολοκλήρωσε με επιτυχία.

Φανερώνοντας από νωρίς μεγάλη κλίση στη ζωγραφική, μαθήτευσε από πολύ μικρός

με τον Γιαν Λίβενς. Μαζί του, ο Ρέμπραντ ανέπτυξε ένα νέο τύπο ζωγραφικής που αποτελούσε, κατά κάποιο τρόπο, συνδυασμό προσωπογραφίας και ιστορικής ζωγραφικής. Στο

της *Ιερουσαλήμ* (1630) και *Ο Απόστολος Παύλος στη φυλακή* (1627), καθώς και τα πρώτα χαρακτηριστικά έργα του. Τα επόμενα χρόνια, σημείωσε αξιοσημείωτη εξέλιξη στην οξυγραφία και τη χάραξη με βελόνα, επιτυγχάνοντας την απόδοση φωτοσκιάσεων, όπως για παράδειγμα στην *Ανάσταση του Λαζάρου* (π. 1632, Rijksmuseum).

Από το 1631 εγκαταστάθηκε στο Άμστερνταμ, όπου και παντρεύτηκε δύο χρόνια αργότερα με την **Σάσκια φαν Ούλενμπουργκ** (Εικ. 2, 3), κόρη εύπορης οικογένειας και ανιψιά εμπόρου έργων τέχνης με τον οποίο συνεργάστηκε επί διετία.

Στη μεγάλη αυτή πόλη έγινε γρήγορα γνωστός, κυρίως σαν προσωπογράφος, αλλά παράλληλα και σαν δημιουργός πολύ εντυπωσιακών έργων, όπως το

4. *Μάθημα ανατομίας του Δόκτορα Τουλπ*, έργο που ενίσχυσε σημαντικά τη φήμη του

περίφημο **Μάθημα ανατομίας του Δόκτορα Τουλπ**, 1632 (4) που ενίσχυσε σημαντικά τη φήμη του, πολλαπλασιάζοντας τις παραγγελίες και γεμίζοντας με μαθητές το εργαστήριο του.

Η επιτυχία της εργασίας του του εξασφάλισε οικονομική άνεση που του επέτρεψε να ικανοποιήσει το πάθος του για τα πολύτιμα αντικείμενα και να δημιουργήσει μια σημαντική συλλογή έργων τέχνης.

Αριστούργημα των αρχών της ωριμότητάς του είναι η **Νυχτερινή περιπολία**, 1642, Άμστερνταμ, Βασιλικό Μουσείο), έργο στο οποίο καθόρισε τον δραματικό ρόλο του φωτός, αναπτύσσοντας τις αναζητήσεις που είχε αρχίσει σε μερικές παλαιότερες χαλκογραφίες του, όπως στο **Ο Χριστός ανάμεσα στους ασθενείς** (1641). Σημαντικά έργα του είναι επίσης η **Προσωπογραφία της μητέρας**, 1639, (5), **Η Συμφιλίωση Δαυίδ και Αβσαλόν**, 1642 (6), κλπ.

Το Δεκέμβριο του 1643 βαφτίστηκε ο πρώτος του γιος που απέκτησε με τη Σάσκια, ο οποίος όμως πέθανε περίπου δύο μήνες αργότερα. Την ίδια τύχη είχαν οι δύο κόρες τους, γεννημένες το 1638 και 1639 αντίστοιχα. Έζησαν μόλις δύο εβδομάδες.

Μετά το χαμό τριών παιδιών αμέσως μετά τη γέννησή τους, ο Ρέμπραντ και η Σάσκια απέκτησαν ένα τέταρτο παιδί,

5. Προσωπογραφία της μητέρας, ένα από τα αριστουργήματά του

τον **Τίτους** (7). Όμως το 1642 πέθανε η Σάσκια, η γυναίκα του, από φυματίωση στα 30 της χρόνια και απέμεινε μόνος με τον Τίτους.

Όλα αυτά τα χτυπήματα επηρέασαν βαθιά τον Ρέμπραντ

7. Ο Τίτους, όπως τον απαθανάτισε στον καμβά ο πατέρας του

και συνέβαλαν στην αλλαγή του χαρακτήρα του. Αποσύρθηκε σε μεγάλο βαθμό από τον κόσμο και αραιώσε τις επαφές του με τους πολυάριθμους μαθητές το.

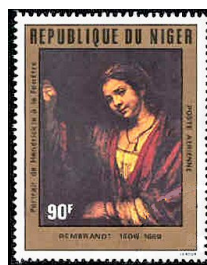
Η ευαισθησία του άρχισε να καθοδηγείται από μια έντονη θρησκευτικότητα, κράμα αυστηρής καλβινιστικής ηθικολογίας και μυστικιστικών τάσεων, προς τις οποίες τον είχαν κατευθύνει οι σχέσεις του με τους καθολικούς και κυρίως με τους εβραϊκούς κύκλους του Άμστερνταμ. Εντούτοις, και παρά τις πολυάριθμες θρησκευτικές συνθέσεις του, δεν επιβεβαιώνεται από ιστορικά έγγραφα αν ανήκε σε κάποια θρησκευτική κοινότητα. Είναι πιθανό πως ο Ρέμπραντ αρνήθηκε συνειδητά τη συμμετοχή του σε οποιαδήποτε θρησκευτική ομάδα.

Η στροφή αυτή του πνεύματός του είχε σημαντικές συνέπειες στην εξέλιξη της ζωγραφικής και της χαρακτικής του. Το φως έγινε το ιδανικό μέσο έκφρασης των συναισθημάτων και της αντίληψής του για τον κόσμο, και το στοιχείο που μετουσίωσε την πραγματικότητα σε οπτασία, προμηνύοντας σχεδόν τον ρομαντισμό.

Όταν ο Ρέμπραντ έχασε τη γυναίκα του, προσέλαβε για βοήθεια την **Γκέεργικε Ντιρς**, η οποία ανέλαβε προσωρινά τη φροντίδα του γιου του. Ο Ρέμπραντ διατήρησε σχέσεις με την Ντιρς. Όταν όμως αυτός την αντικατέστησε με την **Χέντρικε Στόφελς** (8, 9), ως οικονόμο και παιδαγωγό του Τίτους, μήνυσε τον Ρέμπραντ για αθέτηση υπόσχεσης γάμου. Τελικά, εκείνος

6. Η συμφιλίωση Δαυίδ και Αβσαλόν (Ερμιτάζ)

8, 9. Χέντρικε Στόφελς, οικονόμος και 3^η επίσημη σύντροφος

10. Νεαρή κοπέλα στο παράθυρο, Η υπηρέτρια.
11. Οι Σύνδικοι των Υφασματεμπόρων, ομαδική προσωπογραφία.
12. Η Εβραία Νύφη, από τα τελευταία έργα του Ρέμπραντ

αναγκάστηκε να της αποδίδει ένα ετήσιο επίδομα. Πιθανώς από διάθεση εκδίκησης, ο Ρέμπραντ ξεκίνησε μία προσπάθεια δυσφήμισης της Ντιρξ, η οποία οδήγησε στην καταδίκη και φυλάκισή της μέχρι το 1655, στη φυλακή της Γκούντα.

Η Χέντρικγε Στόφελς εξελίχτηκε και αυτή σε σύντροφο του Ρέμπραντ μέχρι το τέλος της ζωής της. Απέκτησαν μάλιστα μαζί και μία κόρη, μετά τη γέννηση της οποίας η Χέντρικγε οδηγήθηκε στο Συμβούλιο της Εκκλησίας του Άμστερνταμ, κατηγορούμενη για ανηθικότητα, εξαιτίας της «παράνομης συμβίωσης» με τον Ρέμπραντ.

Την ίδια περίοδο, παρά τη φήμη που διατηρούσε, ο Ρέμπραντ αντιμετώπισε σημαντικά οικονομικά προβλήματα, κυρίως εξαιτίας κακής διαχείρισης της περιουσίας του, δημιουργώντας χρέη τα οποία δεν ήταν τελικά σε θέση να πληρώσει. Το 1656, δήλωσε πτώχευση και δημοπρατήθηκε το σπίτι

και μέρος της συλλογής έργων τέχνης που είχε δημιουργήσει, χωρίς ωστόσο τα έσοδα να καλύψουν ολόκληρο το ποσό των χρεών του.

Εντούτοις, παρά τα οικονομικά και προσωπικά προβλήματα που είχαν προηγηθεί, οι πίνακες που φιλοτέχνησε την περίοδο αυτή μαρτυρούν πως η

του 1668 την Μαγκνταλένα φαν Λου, κόρη ενός οικογενειακού φίλου. Ωστόσο ο Τίτους δεν έμελλε να χαρεί για πολύ την οικογενειακή ζωή. Πέθανε έξι μήνες αργότερα από πανούκλα, ενώ η σύζυγός του κιοφορούσε την εγγονή του Ρέμπραντ.

Οι βαθιές ηθικές πεποιθήσεις και η αίσθηση της τραγικής συμμετοχής στο εσωτερικό δράμα της ανθρωπότητας ξεχωρίζουν την τέχνη του Ρέμπραντ από το μπαρόκ. Τα έργα του από το *Δείπνο εις Εμμαούς* του Μουσείου Λούβρου (1648), *Νεαρή κοπέλα στο παράθυρο*, *Η υπηρέτρια*, 1651 (10), μέχρι τον *Άνθρωπο με το χρυσό κράνος*, την *Προσωπογραφία του Τίτους* και την ομαδική προσωπογραφία των *Συνδίκων των Υφασματεμπόρων*, 1661 (11) του Βασιλικού Μουσείου του Άμστερνταμ, διακρίνονται για την εξαιρετική εκφραστικότητα που πραγματοποιείται με τη συνεχώς αυξανόμενη ελευθερία στη χρησιμοποίηση των εκφρα-

13. Γυναίκα στην πόρτα, χαρακτηριστικό (Κρατικό Μουσείο Βερολίνου)

κοινωνική και καλλιτεχνική του θέση δεν επηρεάστηκαν από τις εξελίξεις.

Τον Ιούλιο του 1663 η Χέντρικγε Στόφελς έφυγε από τη ζωή. Ο Ρέμπραντ έμεινε πάλι μόνος με τον Τίτους, ο οποίος παντρεύτηκε τον Φεβρουάριο

- Τρία από τα γνωστότερα έργα του Ρέμπραντ: α. Η επιστροφή του ασιώτου.
β. Δανάη (το πρώτο τολμηρό "γυμνό" του 16^{ου} αι.). γ. Νεαρή κοπέλα στο παράθυρο

14. Μία από τις τελευταίες περίφημες Αυτοπροσωπογραφίες του Ρέμπραντ

στικτών μέσων, που εξαυλώνει τις μορφές και τις παρουσιάζει ως κομμάτια καθαρής φωτεινής ύλης. Την ίδια ελευθερία εμφανίζουν και τα χαρακτηριστικά του (π.χ. Εικ. 13), στα οποία χρησιμοποίησε νέες δικές του τεχνικές και κατόρθωσε να πλουτίσει με νέους τόνους τις αντιθέσεις φωτός-σκιάς για να εκφράσει δραματικές ψυχικές καταστάσεις, όπως στις περίφημες οξειδογραφίες Η Αγία Οικογένεια και των Τριών Σταυρών (1653).

Κορυφαία έργα του θεωρούνται *Η Εβραία νύφη*, 1668, (12), οι τελευταίες Αυτοπροσωπογραφίες (π.χ. 14) και *Η Οικογένεια* (1669), έργο που αποτελεί και το κύκνειο άσμα του μεγάλου καλλιτέχνη.

Ο Ρέμπραντ πέθανε τον ίδιο χρόνο του χαμού του γιού του, στο Άμστερνταμ. Ενταφιάστηκε στην εκκλησία Βέστερκερκ, σε άγνωστο σημείο. Μετά το θάνατό του πραγματοποιήθηκε καταγραφή της περιουσίας του, χωρίς ωστόσο να καταγραφούν λεπτομερώς οι πίνακες που βρέθηκαν στη συλλογή του.

Οι πίνακες που αποδόθηκαν στον Ρέμπραντ είναι χιλιάδες. Τελικά, σύμφωνα με μία πρόσφατη μελέτη, μόνο 450 θεωρήθηκαν ως αυθεντικοί.

Λάκης Τσάκωνας
Βιβλιογραφία:
Διαδίκτυο

Δύο σπουδαίοι αθλητές: Antoaneta Stefanova και Roger Federer

Πριν από μερικά χρόνια θα δοκιμάζαμε μεγάλη έκπληξη βλέποντας την εικόνα μιας νεαρής γυναίκας 27 ετών, εν ζωή και πλήρη υγεία, να φιγουράρει πάνω σε γραμματόσημο. Είναι όμως γνωστό ότι τα τελευταία χρόνια ο κανόνας που ήθελε οι απεικονίσεις προσώπων σε γραμματόσημα να αναφέρονται μόνο σε προσωπικότητες που έχουν εγκαταλείψει τα εγκόσμια με εξαίρεση βασιλείς και αρχηγούς κρατών, έπαψε σε μεγάλο βαθμό να ισχύει. Για λόγους φιλοτελικής κατανάλωσης, τα περισσότερα ταχυδρομεία συναγωνίζονται ποιο θα πρωτοεκδώσει γραμματόσημα με αθλητές, ηθοποιούς, είδωλα της ποπ μουσικής, μεγάλους μασέστρους, κινηματογραφικά και άλλα δημοφιλή πρόσωπα, από αυτά που συνηθίζουμε να λέμε ότι "πουλάνε".

Με βάση αυτή τη νέα πρακτική, η Ρουμανία κυκλοφόρησε πρόσφατα σε γραμματόσημο το πορτρέτο της Antoaneta Stefanova, με φόντο μια σκακιέρα.

Για όσους δεν γνωρίζουν την Antoaneta, πρόκειται για μία εκπληκτική σκακίστρια, σπουδαίο ταλέντο αυτού του δύσκολου και ιδιαίτερα τεχνικού παιχνιδιού, που απαιτεί δυνατό μυαλό, οξυδέρκεια, διορατικότητα, ετοιμότητα... Σε

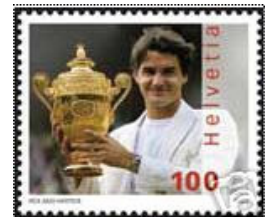
ηλικία μόλις 18 ετών η Antoaneta ήταν ήδη Διεθνής "Maître" και από το 2004 παραμένει Παγκόσμια Πρωταθλήτρια σκακιού!

Είναι βέβαιο –όλοι θα συμφωνήσουν– ότι άξιζε η τιμή που τα ταχυδρομεία της λατινόφωνης βαλκανικής χώρας επιφύλαξαν στην Antoaneta Stefanova.

Κάτι παρόμοιο, όμως, συνέβη και με έναν άλλο εκπληκτικό αθλητή, τον Ελβετό Roger Federer. Η πατρίδα του, παρά τη σοβαρότητα της εκδοτικής ταχυδρομικής της πολιτικής, έσπευσε να τον απαθανάτισε με το εικονιζόμενο γραμματόσημο. Πέντε συνεχείς φορές πρωταθλητής του τένις δεν είναι μικρή επίδοση...

Γιός ενός Γερμανοελβετού και μιας Νοτιοαφρικάνας, σε ηλικία 17 ετών κέρδισε το Wimbledon στην κατηγορία των junior. Από το 2003 κατέκτησε το Wimbledon στην κατηγορία ανδρών επί 5 συνεχείς

φορές, ισοφαρίζοντας το ρεκόρ (1976-80) του Μπιγιρν Μποργκ. Κατέκτησε επίσης 4 φορές το Αμερικανικό Όπεν και 3 φορές το Αυστραλιανό Όπεν. Κατέχει επίσης το ρεκόρ του ανθρώπου με τις περισσότερες εβδομάδες στην πρώτη θέση της παγκόσμια κατάταξης. Πρόκειται για έναν από τους μεγαλύτερους τενίστες που ανεδείχθηκε ποτέ.

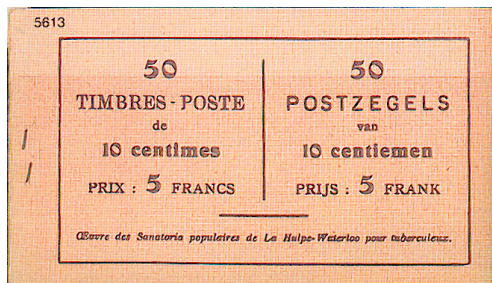

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Στη σειρά των "Ανοικτών Επιστολών" μου παρουσιάζονται όλες οι χρήσιμες πληροφορίες για τον καταρτισμό μιας θεματικής συλλογής που φιλοδοξεί να εκτεθεί σε μία επίσημη εθνική έκθεση ή έκθεση FIP, από την επιλογή του θέματος, του χαρτιού και του φιλοτελικού υλικού, μέχρι και την καλύτερη αισθητική της παρουσίαση.

Τα τευχίδια γραμματοσήμων και ο ρόλος τους στο θεματικό φιλοτελισμό

Τα τευχίδια γραμματοσήμων ξεκίνησαν σαν τρόπος εξυπηρέτησης του κοινού που χρειάζεται γραμματόσημα για την αλληλογραφία του. Αντί κάποιος να συνωστίζεται στις ουρές για ένα γραμματόσημο, προκειμένου να ταχυδρομήσει μία επιστολή γνωστού βάρους και τέλους, αγο-

1

ράζει από μία μηχανή αυτόματης πώλησης ή από ένα ταχυδρομικό γκισέ, μετά από μία εφάπαξ αναμονή, μία μονή, διπλή ή πολλαπλή δεσμίδα γραμματοσήμων, δεμένη ή συρραμμένη σε βιβλιαράκι. Πρόκειται δηλαδή για έναν τρόπο συσκευασίας γραμματοσήμων, μέσα εξώφυλλο από χαρτί ή χαρτόνι, που τα κρατά συγκεντρωμένα και προστατευμένα.

Αυτό που εμείς αποκαλούμε «τευχίδιο» ή «καρνεδάκι» (από τον αντίστοιχο γαλλικό όρο «carnet de timbres»), οι αγγλόφωνοι και οι Ιταλοί το αποκαλούν booklet και libretto, αντίστοιχα (βιβλιαράκι), ενώ το γερμανικό Briefmarkenheft ή Markenheftchen μεταφράζεται σε «τευχίδιο», όπως σε μας.

Τα πρώτα καρνεδάκια έκαναν την εμφάνισή τους από τα τέλη του 19ου αιώνα – αρχές 20ου. Η αρχή έγινε στο Λουξεμβούργο το 1895. Ακολούθησαν ο Καναδάς, οι ΗΠΑ και οι Φιλιππίνες το 1900, η Ουγγαρία και η Νέα Ζηλανδία ένα χρόνο αργότερα, και η Γαλλία το 1906.

Όσο και αν φαίνεται παράξενο, τα πρώτα χρόνια κυκλοφορίας τους τα τευχίδια στοίχιζαν ακριβότερα από την συνολική ονομαστική αξία των γραμματοσήμων που περιείχαν. Π.χ., στη Γαλλία, με νόμο της 17ης Απριλίου 1906, η Γαλλική Βουλή εξουσιοδοτεί τα ταχυδρομεία να πουλούν τα καρνεδάκια αντί 2 φράγκων, σύν 5 σαντίμ προσαύξηση για το κόστος συσκευασίας τους. Αυτό στάθηκε αιτία για την αρχική εμπορική τους αποτυχία, γεγονός που ανάγκασε την κυβέρνηση να καταργήσει την προσαύξηση (1η Μαΐου 1910).

Πολύ σύντομα, η χρήση των τευχιδίων κέρδισε παντού έδαφος και η δημοτικότητά τους έδωσε την ιδέα της εκτύπωσης διαφημίσεων επάνω τους, είτε στα εξώφυλλα, είτε στα περιθώρια των γραμματοσήμων, είτε ακόμα σε μία βινιέτα ανάμεσα στη μπάντα των γραμματοσήμων.

Στην αρχή, τα γραμματόσημα που περιλαμβάνονταν στα τευχίδια προέρχονταν από οριστικές σειρές. Αναμνηστικά εμφανίστηκαν πολύ αργότερα, το 1952, με πρώτα τα «Πουλιά» της Φιλανδίας και τις σειρές με πρόσθετο τέλος της Γαλλίας (Ερυθρού Σταυρού, προσωπικότητες κλπ.).

Το ενδιαφέρον των φιλοτελιστών για τα τευχίδια έχει ποικίλες αιτίες.

- Ενδιαφέρει του θεματικούς διότι βρίσκουν θεματικά μηνύματα τόσο στα εξώφυλλα όσο και στα γραμματόσημα που περιέχουν, ή ακόμα και στα περιθώρια των γραμματοσήμων..

- Ενδιαφέρει μία κατηγορία συλλεκτών που μαζεύουν μόνο τευχίδια, για τον πρόσθετο λόγο της μεγαλύτερης ασφάλειας που παρουσιάζουν. Πολλοί τα προτιμούν από τα τμήματα φύλλου γραμματοσήμων, θεωρώντας ότι τα πρώτα προστατεύουν απόλυτα το περιεχόμενό τους, τόσο στη γόμα όσο και από τα τσακίσματα.

- Ενδιαφέρει τους μελετητές – ερευνητές του γραμματοσήμου που προσπαθούν να ανακαλύψουν διαφορές (που συχνά υπάρχουν) μεταξύ της έκδοσης σε φύλλο και αυτής σε τευχίδιο. Υπάρχει εξάλλου και η συνήθης διαφορά που τα ταχυδρομεία φροντίζουν να δημιουργούν, για ευνόητους λόγους, χρησιμοποιώντας στα τευχίδια γραμματόσημα είτε μερικώς χωρίς οδόντωση, ή με τελείως διαφορετική οδόντωση.

Στην αρχή, τα τευχίδια είχαν ένα απλό χάρτινο εξώφυλλο πάνω στο οποίο αναγραφόταν ο αριθμός των γραμματοσήμων και η κλάση ή οι κλάσεις που περιείχαν, καθώς και η συνολική τιμή πώλησής τους (1). Με τον καιρό, και καθώς το ενδιαφέρον των φιλοτελιστών με τον καιρό μεγάλωνε, τα ταχυδρομεία άρχισαν να τα εμπλουτίζουν με ποικίλες εικονογραφήσεις και κείμενα, άλλοτε προπαγανδιστικού περιεχομένου, άλλοτε διαφημιστικά εταιρειών, άλλοτε απλά και μόνο για να προσελκύσουν το ενδιαφέρον των συλλεκτών με τις εντυπωσιακές θεματικές εικόνες τους.

Η πρακτική αυτή με τον καιρό εξαπλώθηκε τόσο, ώστε δεν υπάρχει σήμερα χώρα που τα ταχυδρομεία της να μη «σπεκουλάρουν» με τις εκδόσεις τευχιδίων. Τα τευχίδια για αποκλειστικά ταχυδρομική χρήση έχουν πάψει από καιρό να υπάρχουν, εκτός από αυτά που περιέχουν μεγάλο αριθμό τεμαχίων (συνήθως 100, που είναι πολλά για φιλοτελική χρήση) και είναι προς διευκόλυνση των πωλητών γραμματοσήμων στα γκισέ. Όλα τα άλλα τευχίδια εκδίδονται μόνο για τους συλλέκτες. Στη χώρα μας, για παράδειγμα,

2. Πολυσέλιδο τευχίδιο των ΗΠΑ, με μία διαφημιστική βινέτα στο κάθε φύλλο

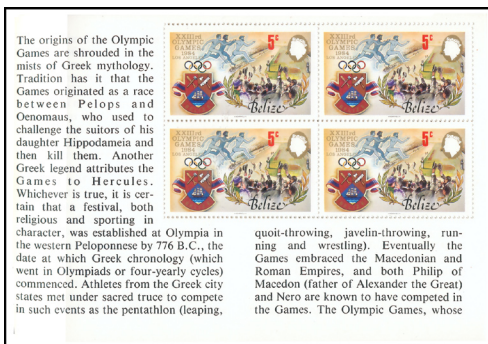
η ετήσια σειρά EUROPA που συνήθως κυκλοφορεί και σε τευχίδιο, μόνο για ταχυδρομική χρήση δεν εκδίδεται.

Για τους γνωστούς λόγους λοιπόν, τα απανταχού ταχυδρομεία συναγωνίζονται σε πρωτοτυπία και εντυπωσιασμό, εκδίδοντας τευχίδια σε μεγάλο ή μικρό σχήμα, μονοσέλιδα ή πολυσέλιδα (2). Το περιεχόμενό τους μπορεί να είναι αποκλειστικά γραμματόσημα ή να είναι εμπλουτισμένα με ποικίλα κείμενα (3) και πρόσθετες συμπληρωματικές εικονογραφήσεις (4) σχετικές με τα εκδοτικά χαρακτηριστικά των γραμματοσήμων, πληροφορίες που αναφέρονται στο ιστορικό των θεμάτων που απεικονίζονται κλπ.

Το ενδιαφέρον των φιλοτελιστών για τα τευχίδια δεν άρχισε αμέσως. Λίγοι Έλληνες, για παράδειγμα, έβαλαν στη συλλογή τους αυτό της περιόδου των συνταγματαρχών (5) και ακόμα λιγότεροι το στοκάρισαν. Δεν υπήρχε τίποτα σ' αυτό που να το κάνει ελκυστικό. Ένα άχρωμο εξώφυλλο με επαναλαμβανόμενα γραμματόσημα στο εσωτερικό του. Εξάλλου, η συλλεκτική του αξία, σαν αυτοτελούς φιλοτελικού αντικειμένου, δεν είχε ακόμα αναγνωρισθεί. Επιπροσθέτως υπήρχε και το σχετικά υψηλό κόστος απόκτησής του. Γι' αυτό και αργότερα, όταν οι συλλέκτες τευχιδίων άρχισαν να πληθαίνουν, εκδόσεις αυτής της εποχής έγιναν περιζήτητες.

Για μας τους θεματικούς η αξία των τευχιδίων είναι σημαντική,

- πρώτον διότι συμβάλλουν στη ποικιλία του υλικού που παρουσιάζουμε στο εκθεσιακό μας φύλλο, ποικιλία που –όπως πολλές φορές υπογραμμίσουμε- είναι τελείως απαραίτητη.
- δεύτερον διότι φέρουν συχνά εικονογραφήσεις και κείμενα που μας δίνουν πρωτότυπες θεματικές πληροφορίες, τέτοιες που δεν υπάρχουν σε γραμματόσημα ή σε άλλο υλικό.
- τρίτον διότι βοηθούν στην καλύτερη αίσθη-

3. Εσωτερικό φύλλο πολυσέλιδου τευχιδίου, με χρήσιμες και αξιοποιήσιμες θεματικές πληροφορίες

4. Τρεις όψεις τευχιδίου της Ταϊβάν, με πλούσια θεματική συνεισφορά: Στο εξώφυλλο η σημαία και το κοινοβούλιο. Στο εσωτερικό των δύο εξωφύλλων: πατριωτικό κείμενο, λόγια και μουσική του Εθνικού ύμνου. Τα 16 γραμματόσημα εικονίζουν τη σημαία.

τική διαμόρφωση του φύλλου μας. Αν δηλαδή φέρουν μία εικονογράφηση που υπάρχει σε άλλου είδους ταχυδρομική έκδοση, έχουμε την επιλογή να συνθέσουμε το φύλλο μας είτε παρουσιάζοντας το γραμματόσημο ή τη σφραγίδα αν ο διαθέσιμος χώρος είναι περιορισμένος, η το τευχίδιο αν ο χώρος είναι περισσότερος, ή ένα μονόφυλλο ή φάκελο, αν αυτό βολεύει καλύτερα.

Η τοποθέτηση ενός τευχιδίου πάνω στο φύλλο μας διέπεται από κάποιους κανόνες και περιορισμούς. Ο σημαντικότερος είναι ότι πρέπει

6. Τρόπος έκθεσης τευχιδίου

να φαίνεται το περιεχόμενό του. Η πρωτογενής (ταχυδρομική) και ουσιαστική αξία ενός τευχιδίου βρίσκεται στα γραμματόσημα που περιλαμβάνει. Πρέπει επομένως να φαίνεται ότι υπάρχουν. Το εξώφυλλο από μόνο του δεν έχει καμία φιλοτελική αξία. Γι' αυτό και η έκθεσή του, αν του έχει αφαιρεθεί το περιεχόμενο, απαγορεύεται ρητά.

Όμως, πώς αποδεικνύεται ότι τα γραμματόσημα ενός εκτεθειμένου κλειστού τευχιδίου βρίσκονται στη θέση τους; Υπάρχουν δύο τρόποι, ανάλογα με το μήκος της μπάντας γραμματοσήμων που περιέχονται σε αυτό. Αν είναι μακρύτερη από το μήκος του τευχιδίου, τότε το αναδιπλώνουμε, αφήνοντας να φανεί ένα ζεύγος από τα γραμματόσημά του, ή κάτι περισσότερο, αν η δομή του δεν το επιτρέπει (6). Αν πάλι η μπάντα των γραμματοσήμων είναι κοντύτερη από το εξώφυλλο, τότε καταφεύγουμε στη φωτοτυπία. Προσοχή όμως. Όταν το θέμα που μας ενδιαφέρει θεματικά βρίσκεται στο ένα ή και στα δύο εξώφυλλα – κάτι που είναι πιο συνηθισμένο τότε εκθέτουμε το εξώφυλλο κλειστό ή ανοικτό ανάποδα, αντίστοιχα, και φωτοτυπούμε μέρος

5

των γραμματοσήμων που περιέχει. Σε αντίθετη περίπτωση εκθέτουμε το τευχίδιο ανοικτό και παραθέτουμε φωτοτυπία του εξωφύλλου.

Όλα αυτά προσπαθώντας να μη χάσουμε την αρμονική ισορροπία της σελίδας μας και να μη χαλάσουμε την αισθητική της.

Υπάρχει όμως και μία ακόμα σημαντική λεπτομέρεια που οι εκθέτες πρέπει να προσέχουν. Εκθέτουμε το εσωτερικό (τα γραμματόσημα) ενός τευχιδίου όταν

- Τα γραμματόσημα που περιλαμβάνει βρίσκονται μόνο σε αυτό και πουθενά αλλού. Είναι γνωστές εκδόσεις γραμματοσήμων που κυκλοφορούν μόνο σε τευχίδια (π.χ. Σουηδίας κλπ.).

7. Οι δύο όψεις ιδιωτικού τευχιδίου με 6 αναδιπλωμένα γραμματόσημα. Κατασκευάστηκε για φιλοτελική έκθεση της Γερμανίας

- Εκτός από τα γραμματόσημα, περιλαμβάνει και άλλα μηνύματα που στηρίζουν το μύθο του θέματός μας, είτε στο περιθώριο, είτε σαν βινιέτα, είτε σε ξεχωριστή σελίδα.

Αν τα γραμματόσημα του τευχιδίου είναι ίδια με αυτά μιας οποιασδήποτε άλλης έκδοσης –όπως συνήθως-, τότε το τευχίδιο δεν πρέπει να εκτεθεί, εφόσον η παρουσία τόσων πολλών γραμματοσήμων σε επανάληψη θα ήταν πλεονασμός και ο χώρος που θα καταλάβει το τευχίδιο (φωτοτυπία εξώφυλλου και περιεχόμενο) χαμένος πολύτιμος χώρος. Ένα και μόνο γραμματόσημο, είτε από το τευχίδιο, είτε από το φύλλο της κανονικής έκδοσης, θα ήταν υπέρ αρκετό.

Εκτός από τα επίσημα τευχίδια υπάρχουν και τα ιδιωτικά. Η πρακτική της κατασκευής τους εύκολη και απλή. Με την ευκαιρία μίας έκθεσης, για παράδειγμα, κατασκευάζουμε τα εξώφυλλα με

τα κείμενα ή την εικονογράφηση που επιθυμούμε, κόβουμε λουρίδες από φύλλα γραμματοσήμων σε κυκλοφορία και τα τοποθετούμε στα τευχίδια (7). Είναι ευνόητο ότι αυτά τα κατασκευάσματα δεν έχουν καμία θέση στο έκθεμά μας.

Ο πλούτος και η ποικιλία θεματικών μηνυμάτων που τα τευχίδια μας προσφέρουν είναι μεγάλος και πολύτιμος, όπως και προηγούμενες αναφέραμε. Όταν ο θεματικός τα χρησιμοποιήσει με φειδώ –η υπερβολή πάντα βλά-

Ελβετικό καρνεδάκι για τη νεολαία, με σκηνή από το δημοφιλές παραμύθι της Στακτοπούτας

πτει- και με σωστό τρόπο, δείχνει τη γνώση του. Αν μάλιστα φροντίσει και να τα υποπιλήσει με φιλοτελικές πληροφορίες όπως:

- αριθμό του τιράζ,
- ημερομηνία έκδοσης,
- διαφορές των γραμματοσήμων από την αντίστοιχη κανονική σειρά κλπ.,

τότε η εντύπωση θα είναι ακόμα καλύτερη και η κρίση των ελλανοδικών πολύ πιο ευνοϊκή.

Παντελής Λεούσης

Οι αναγνώστες μας με ιδιαίτερα καλή μνήμη θα θυμούνται ότι για τα τευχίδια έχουμε μιλήσει ξανά στο παρελθόν. Είναι βέβαιο ότι θα μιλήσουμε και πάλι, στο εγγύς ή στο απώτερο μέλλον.

Η επαναφορά τόσο σημαντικών θεματικών ζητημάτων είναι απαραίτητη για την πλήρη εμπέδωσή τους από τους συλλέκτες με σοβαρές εκθεσιακές φιλοδοξίες.

Στο επόμενο, για παράδειγμα, θα αναφερθούμε ειδικά στις εκδόσεις τευχιδίων με ιδιωτικά διαφημιστικά μηνύματα. Πρόκειται για υλικό ιδιαίτερης θεματικής αξίας, αλλά και αίγλης, καθώς οι περισσότερες εκδόσεις του είναι παλιές, ελάχιστα στοκαρισμένες, και, επομένως, περιζήτητες, τόσο από τους θεματικούς όσο και από τους πολυπληθείς συλλέκτες τευχιδίων.

Δύο όψεις ουγγρικού τευχιδίου (πρόσθια και εσωτερική) με αγριόπαπιες. Η κάτω εικονιζόμενη όψη περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, συνταγή μαγειρέματος “αγριόπαπιες με πορτοκάλι”, με απεικόνιση του σχετικού πιάτου. Η μεγάλη θεματική αξία αυτού του τευχιδίου είναι προφανής.

“ΝΤΖΑΓΚΟ” ΡΑΙΝΧΑΡΤ Ο αθίγγανος μάγος της κιθάρας

Το ατύχημα συνέβη το Νοέμβριο του 1928. Ένα τροχόσπιτο τσιγγάνων πήρε φωτιά. Ένας από τους ενοίκους του, ο 18χρονος αυτοδιδάκτος μουσικός Ζαν-Βαπτίστ Ράινχαρτ, επονομαζόμενος “Ντζάνγκο”, έπαθε σοβαρά εγκαύματα. Οι γιατροί στην αρχή πάλεψαν να θεραπεύσουν τις πολλαπλές πληγές που του προκάλεσε η φωτιά. Μετά προσπάθησαν –και το κατάφεραν- να σώσουν το πόδι του από ακρωτηριασμό. Δεν έγινε το ίδιο όμως με το αριστερό του χέρι. Όταν βγήκαν οι επίδεσμοι και οι γάζες, υπήρχαν μόνο ο μέγας, ο δείκτης κι ο μεσαίος. Με αυτά και μόνο τα τρία δάκτυλα, ο “Ντζάνγκο” Ράινχαρτ έπρεπε να κρατά την κιθάρα του και να καθορίζει ποιες και πόσες νότες θα αποδίδει η ταστιέρα του οργάνου.

Η απελπισία είναι απόλυτη. Επί 18 μήνες ούτε που αγγίζει το όργανο. Αυτός που από τα δώδεκά του χρόνια εργαζόταν με επιτυχία στα παρισινά μπαρ της περιοχής της Πορτ ντ’ Ιταλί, του Καρτιέ Λατέν και της Πλας Πιγκάλ, παίζοντας μπάντζο και κιθάρα, έβλεπε μπροστά του τον εφιάλτη της ανεργίας ή μιας άλλης εργασίας αμφίβολης ποιότητας, ακολουθώντας τη μοίρα των υπολοίπων τσιγγάνων ...

Όμως, ούτε η χαλύβδινη θέλησή του, ούτε και το σπουδαίο ταλέντο που διέθετε του επέτρεπαν να μείνει περισσότερο μακριά από την κιθάρα του. Κάποια στιγμή πήρε την απόφαση και άρχισε τη μελέτη από την αρχή, προσπαθώντας να κάνει με τα τρία δάκτυλα αυτό που παλιά έκανε με τα πέντε. Και όχι μόνο το πέτυχε, αλλά εξελίχτηκε σε ένα εκπληκτικό δεξιότεχνη.

Ο “Ντζάνγκο” Ράινχαρτ γεννήθηκε σε ένα

καταυλισμό τσιγγάνων, σε ένα χωριό του Βελγίου. Δεν έμαθε ποτέ να διαβάζει και να γράφει, ούτε, φυσικά, να χρησιμοποιεί πεντάγραμμα και γραμμένες νότες. Εντούτοις οι προσωπικές συνθέσεις του διαδέχονταν η μία την άλλη και οι αυτοσχεδιασμοί του κατέπλησαν το ακροατήριο, όπου και αν έπαιζε.

Την έφεση για τη μουσική ο “Ντζάνγκο” είχε κληρονομήσει από τον πατέρα του, ο οποίος ήταν δεξιότεχνης κιθαρίστας

και βιολιστής.

Λίγο μετά το 1930 τον συναντούμε να ξεκινά και πάλι την καριέρα του στην Κυανή Ακτή. Την ίδια εποχή ανακαλύπτει τη μουσική της τζαζ, που μόλις αρχίζει να γίνεται της μόδας στην ευρώπη, και δίνεται σ’ αυτήν ολόψυχα. Σε λίγο εγκαθίσταται στο Παρίσι και γρήγορα τραβάει την προσοχή των μουσικών κύκλων. Μεταξύ των πρώτων θαυμαστών του συγκαταλέγονται και ο συγγραφέας Ζαν Κοκτό (3) και η γνωστή, θρυλική τραγουδίστρια Μιστεγκέτ.

Το 1934 ο “Ντζάνγκο” έχει μία τυχαία συνάντηση με τον πασίγνωστο **Στεφάν Γκραπελί (4)**, έναν από τους λίγους βιολονίστες που ασχολήθηκαν σοβαρά με τη τζαζ. Μαζί συγκροτούν το περίφημο “Κουιντέτο Εγχορδών του Χοτ Κλάμπ της Γαλλίας”. Με τις πρώτες ηχογραφήσεις τους η επιτυχία είναι απρόσμενη. Οι θαυμαστές τους πολλαπλασιάζονται. Η αυθεντικότητα του μουσικού τους ύφους και ο πλούτος των εμπνεύσεών τους εντυπωσιάζουν τους πάντες. Δίνουν συναυλίες, μόνοι ή με τη συμμετοχή αμερικανών σολίστ της τζαζ, με τη φήμη τους να εξαπλώνεται και πέρα από τα γαλλικά σύνορα.

1. Ντζάγκο Ράινχαρτ

2. Ο Ντζάγκο σε γαλλική έκδοση

3. Ζαν Κοκτό, θαυμαστής και υποστηρικτής του Ντζάγκο

Στις αρχές του Παγκοσμίου Πολέμου ο Γκραπελί εγκαθίσταται στο Λονδίνο και το κουιντέτο διαλύεται. Ο Ράινχαρτ αναδιοργανώνει την ορχήστρα του και το Δεκέμβριο του 1940 ηχογραφεί το αριστοτεργήμα του, “Τα σύννεφα” (Nuages).

Αντιλαμβανόμενος τον κίνδυνο που διέτρεχε από τους Ναζί –οι τσιγγάνοι είχαν συχνά, ως γνωστόν, την ίδια τύχη με τους Εβραίους– προσπαθεί να διαφύγει στην Ελβετία. Συλλαμβάνεται όμως από Γερμανούς συνοριοφύλακες. Ευτυχώς γι’ αυτόν, ένας μουσικόφιλος αξιωματικός της Βέρμαχτ τον αναγνωρίζει και τον απελευθερώνει. Όμως, το 1943, τον βρίσκουν οι Ελβετοί συνοριοφύλακες κοντά στη Γενεύη και τον απελαύνουν.

Μετά τον πόλεμο δέχεται πρόσκληση να μεταβεί στην νέα Υόρκη από τον κορυφαίο πιανίστα, συνθέτη και διευθυντή ορχήστρας **Ντιούκ Έλιγκτον**. Όμως η συνεργασία τους δεν έχει επιτυχία. Επιστρέφει στο Παρίσι προσπαθώντας μάταια να επανιδρύσει το κουιντέτο, με τον Γκραπελί. Στο μεταξύ, εμφανίζεται στο μουσικό στερέωμα η ηλεκτρική κιθάρα, με την τελείως διαφορετική τεχνική, που ο “Ντζάνγκο” δεν μπορεί να προσεγγίσει, τόσο λόγω της αναπηρίας του χεριού του, όσο και λόγω του δικού του διαφορετικού στυλ παιξίματος. Απογοητευμένος, αρχίζει να ασχολείται με τη ζωγραφική, χωρίς βέβαια να εγκαταλείψει την “παλιά του αγάπη”. Όμως οι μέρες της σπουδαίας καριέρας, αλλά και της ίδιας του της ζωής θα είναι πια μετρημένες.

Είναι αλήθεια ότι ο “Ντζάνγκο” Ράινχαρτ

4. Στεφάν Γκραπελί

διέθετε ένα ιδιόρρυθμο, όσο και απρόβλεπτο χαρακτήρα, που οι φίλοι και οι δικοί του είχαν μάθει να αντιμετωπίζουν. Όμως το κορυφαίο του πρόβλημα ήταν το πάθος του για τη χαρτοπαιξία. Ένα πάθος του οποίου ήταν κυριολεκτικά έρμαιο. Οι ηχογραφήσεις και οι συναυλίες του απέδιδαν μεγάλα χρηματικά ποσά. Όλα τα κατασπαταλούσε στο “πράσινη τσόχα”: στο πόκερ. Αν μάλιστα δεν υπήρχε η γυναίκα του, η Ναγκίν, που τον στήριζε με όλες της τις δυνάμεις, τα πράγματα γι’ αυτόν θα ήταν πολύ χειρότερα.

Ο σπουδαίος αυτός τσιγγάνος καλλιτέχνης έκλεισε για πάντα τα μάτια στις 16 Μαΐου 1993, σε ηλικία μόλις 43 ετών, από εγκεφαλική συμφόρηση.

5. Ντιούκ Έλιγκτον

Το ρεπερτόριο του παραμένει πηγή έμπνευσής για πολλούς καλλιτέχνες της μουσικής και οι ηχογραφήσεις του εξακολουθούν να ψυχαγωγούν εκατομμύρια μουσικόφιλους σε ολόκληρο τον κόσμο.

Η πόλη στην οποία πέρασε τα τελευταία χρόνια της ζωής του, η Σαμουά-σιρ-Σεν, έχει από εικοσαετίας καθιερώσει ετήσιο φεστιβάλ που φέρει το όνομά του. Ένα δεύτερο, παρόμοιο φεστιβάλ, οργανώνεται κάθε Μάη, στο χωριό που γεννήθηκε.

Παντελής Λεούσης

Πηγή
djangosamois.free.fr
www.django-liberchies.be

Είναι βέβαιο ότι οι περισσότεροι από τους θεματικούς συλλέκτες αναγνώστες μας έχετε κάποια απορία σχετική με τη συλλογή σας, με το θεματικό φιλοτελισμό γενικότερα. Μη διστάζετε να μας ρωτήσετε, γραπτώς, τηλεφωνικώς ή με E-mail. Οι απαντήσεις θα σας δοθούν μέσω των σελίδων του Θ.Φ., σε τρόπο ώστε να φανούν χρήσιμες και σε άλλους συλλέκτες.

Έλεν Κέλερ

“Όταν μία πόρτα ευτυχίας κλείνει, μία άλλη ανοίγει. Όμως συχνά κοιτάζουμε τόσο επίμονα στην κλειστή πόρτα ώστε δεν βλέπουμε αυτή που έχει ανοίξει για μας”

Έλεν Κέλερ

Γεννήθηκε σε ένα όμορφο εξοχικό σπίτι της μικρής πόλης Tuscomb της Αλαμπάμα των ΗΠΑ., στις 27 Ιουνίου 1880. Ήταν ένα παιδί γεμάτο υγεία. Ο πατέρας της, πρώην λοχαγός και συντάκτης εφημερίδας, είχε ισχυρό ενδιαφέρον και συμμετοχή στη δημόσια ζωή. Η μητέρα της ήταν ευγενική, μορφωμένη και από καλή καταγωγή.

Και ενώ όλες οι συνθήκες ήταν άριστες και προμήνυαν μία ανέφελη παιδική ζωή, η μοίρα επεφύλασσε διαφορετική εξέλιξη. Ήρθε μια ξαφνική σοβαρή ασθένεια που άλλαξε τα πάντα. Η ασθένεια που χτύπησε την Κέλερ και την άφησε τυφλή και κωφή (άρα και άλαλη) ήρθε όταν ήταν μόλις 19 μηνών, προτού ακόμα μάθει να μιλά. Διαγνώστηκε ως εγκεφαλικός πυρετός, ίσως όμως ήταν οστρακιά. Ο γιατρός δεν περίμενε να ζήσει.

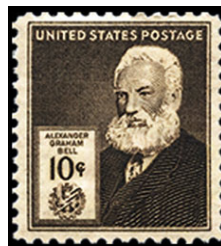
Κάτω από αυτά τα προβλήματα υγείας και χωρίς καμία επαφή με το περιβάλλον, η Έλεν μεγάλωνε σαν ένα αγρίμι, τελείως απειθαρχη και με ελάχιστη κατανόηση του κόσμου γύρω της.

Οι γονείς της αναζητούσαν ακούραστα κάποιον που θα μπορούσε να βοηθήσει. Κάποτε, διάβασαν ένα άρθρο από ένα παλαιότερο βιβλίο του **Καρόλου Ντίκενς**, το *Αμερικανικός Νότος*, στο οποίο ο συγγραφέας σχολίαζε τις επιτυχίες του Ινστιτούτου Πέρκινς για τους τυφλούς. Μιλούσε για μία σπουδάστρια του Ιδρύματος που, παρά το γεγονός ότι ήταν τυφλή και κωφή,

Η Έλεν Κέλερ σε βινιέτα

κατάφερε μέσω της διδασκαλίας να μάθει να επικοινωνεί. Οι Κέλερ αποτάθηκαν τότε σε ένα

Γκράχαμ Μπελ. Οι σχέσεις του με ιδρύματα τυφλών φάνηκε χρήσιμη γνωστό δικηγόρο εξειδικευμένο με υποθέσεις κωφών, τον Αλέξανδρο Γκράχαμ Μπελ, τον

Καρόλος Ντίκενς. Ένα βιβλίο του, έδωσε την ιδέα προσέγγισης του Ινστιτούτου Πέρκινς

κατόπιν εφευρέτη του τηλεφώνου. Ο Δρ Μπελ, γνώριμος του Ινστιτούτου, έφερε σε επαφή την οικογένεια με τον διευθυντή του και τότε αυτός έστειλε στους Κέλερ μία απόφοιτη για να αναλάβει την Έλεν.

Ήταν Μάρτης του 1887. Η Έλεν ήταν σχεδόν επτά ετών, και γι' αυτήν άρχιζε μια νέα ζωή. Ήταν η μέρα που μία εικοσάχρονη πτυχιούχος της Σχολής Πέρκινς για τυφλούς, η Αν Σάλιβαν (Anne Mansfield Σάλιβαν) ήρθε στην Tuscomb για να γίνει δασκάλα της, η μέρα που η Κέλερ χαρακτηριζε πάντα ως *“τη σημαντικότερη ημέρα που μπορώ να θυμηθώ στη ζωή μου”*. Έκτοτε, και για 49 ολόκληρα χρόνια, οι δυο τους -δασκάλα και μαθήτριά-θα έμεναν αχώριστες μέχρι το θάνατο της πρώτης, το 1936.

Το πώς η Σάλιβαν μετέτρεψε αυτό το ανεξέλεγκτο παιδί σε υπεύθυνο ανθρωπινό ον και πέτυχε την αφύπνιση και ενεργοποίηση του θαυμάσιου μυαλού της είναι σχεδόν απίστευτο. Όλες οι λεπτομέρειες αυτού του επιτεύγματος παρουσιάστηκαν στο κοινό και έγιναν παγκόσμια γνωστές με την αυτοβιογραφία των παιδικών χρόνων της Κέλερ, που γυρίστηκε την ταινία από τον Ουίλιαμ Γκίμπσον, με αρχικό τίτλο *Η Θαυμαστή Εργάτρια* (The Miracle Worker) που αργότερα άλλαξε σε *Η ιστορία της ζωής μου*, Δεύτερη ταινία με το ίδιο θέμα και τίτλο *Η Ελένη και η δασκάλα* γύρισε και ο Ζόζεφ Λας.

Η Σάλιβαν άρχισε την αποστολή της δίνοντας στο ένα χέρι

της Έλεν διάφορα αντικείμενα, ενώ στην άλλη παλάμη “συλλαβίζει” με τα δάκτυλά την αντίστοιχη λέξη, πάνω στη βάση ενός κώδικα. Προσπάθησε έτσι να την διδάξει πώς να συνδέει τα αντικείμενα με τα γράμματα του αλφαβήτου. Η Έλεν έμαθε γρήγορα να σχηματίζει τα γράμματα σωστά και στη σωστή σειρά, αλλά δεν αντιλαμβάνονταν ακόμα ότι συλλαβίζει κάποια λέξη, ούτε καν ότι υπήρχαν λέξεις. Στις ημέρες που ακολούθησαν έμαθε να συλλαβίζει πολλές λέξεις με αυτόν τον ακατανόητο τρόπο.

Μια ημέρα, η Έλεν και η “δασκάλα” -όπως πάντα αποκαλούσε τη Σάλιβαν- πήγαν στην υπαίθρια αντλία του σπιτιού. Η Σάλιβαν άρχισε να αντλεί νερό και έβαλε το χέρι της Έλεν κάτω από το σωλήνα. Καθώς το δροσερό ύδωρ κυλούσε πάνω από το ένα χέρι, συλλαβισε στο άλλο χέρι τη λέξη “νε-ρό”, πρώτα αργά, έπειτα γρήγορα. Αυτό ήταν! Ξαφνικά, τα σήματα απέκτησαν νόημα στο μυαλό της Έλεν. Ήξερε ότι “νερό” σήμανε τη θαυμάσια δροσερή ουσία που ρέει πάνω στο χέρι της. Αμέσως σταμάτησε, άγγιξε τη γη και ρώτησε πώς ονομάζεται με γράμματα... Μέχρι το σούρουπο είχε μάθει 30 λέξεις.

Η εκπαίδευση της Έλεν Κέλερ άρχισε με αυτό τον τρόπο. Προχώρησε γρήγορα στην κατάκτηση του αλφαβήτου, τόσο με τη μέθοδο των κωφαλάλων όσο και με το έντυπο σύστημα της μεθόδου Μπράιγ, και δεν άργησε να αποκτήσει τη δυνατότητα ανάγνωσης και γραφής.

Το 1890, όταν ήταν ακριβώς 10, εξέφρασε την επιθυμία να μάθει να μιλά. Είχε “ακούσει” ότι ένα σχεδόν κωφό και τυφλό κορίτσι από τη

Η Σάλιβαν ενώ “συλλαβίζει” μέσα στο χέρι της Κέλερ κάποιο κείμενο

Νορβηγία είχε αποκτήσει αυτή την δυνατότητα. Για το σκοπό αυτό προσελήφθη μία νεαρή από τη Σχολή Horace Mann, η Σάρα Φούλερ, η οποία ήταν η πρώτη της λεκτική δασκάλα. Η

Η Ινδία είναι μία από τις πολλές χώρες που τίμησαν την Κέλερ με έκδοση γραμματοσήμου

Έλεν πήρε αναρίθμητα μαθήματα άρθρωσης και ομιλίας, χωρίς ποτέ όμως να επιτύχει το επίπεδο ομιλίας που θα επιθυμούσε. Ήταν, ίσως, η μόνη της επιδίωξη χωρίς 100% επι-

Η μέθοδος Μπράιγ συνέβαλε στο να μάθει η Κέλερ ανάγνωση και γραφή. Αλλά και η γραφομηχανή Μπράιγ για τυφλούς βοήθησε πολύ

τυχία.

Το 1898, ικανοποιώντας παιδική της επιθυμία, εισήχθη στο Cambridge School for Young Ladies (Καίμπριτζ Θηλέων) και, στη συνέχεια, στο Κολέγιο Radcliffe (1900), από όπου αποφοίτησε το 1904, παίρνοντας Πτυχίο Τεχνών με ειδική διάκριση. Καθ’ όλη τη διάρκεια αυτών των ετών και μέχρι το θάνατό της, η Anne Σάλιβαν ήταν πάντα στο πλευρό της Έλεν, “συλλαβίζοντας” ακατάπαυστα στο χέρι της μαθήτριάς της το ένα βιβλίο μετά το άλλο και την μία διάλεξη μετά από την άλλη. Ίσως να μην υπάρχει προηγούμενο στην ιστορία παρόμοιας αφοσίωσης ανθρώπου προς άνθρωπο.

Μετά το τέλος των σπουδών της δεν σταμάτησε ποτέ να μελετά και να μένει ενημερωμένη για όλα τα σπουδαία θέματα που απασχολούσαν τους συγχρόνους της. Σε αναγνώριση της ευρείας γνώσης της και των πολλών ακαδημαϊκών επιτευγμάτων της, έλαβε τιμητικές ή διδακτορικές διακρίσεις και έγινε επίτιμος συνεργάτης πολλών μεγάλων πανεπιστημίων των πέντε ηπείρων.

Το 1905 η Anne Σάλιβαν παντρεύτηκε τον διαπρεπή κριτικό και πολιτευτή σοσιαλιστή John Macy. Όμως ο γάμος αυτός δεν προκάλεσε καμία αλλαγή στη σχέση των δύο γυναικών. Η Έλεν πήγε να ζήσει με τους νιόπαντρους, και αυτοί διέθεσαν αφειδώς το χρόνο τους να την βοηθήσουν στις μελέτες και άλλες δραστηριότητές της. Όμως ο γάμος της Σάλιβαν δεν διάρκεσε πολύ.

Ενώ ήταν ακόμα σπουδαστρια στο Radcliffe, η Κέλερ άρχισε τη συγγραφική της

σταδιοδρομία που έμελλε να συνεχιστεί για πάνω από 50 χρόνια. Το 1903 είδε το φως το δημοφιλέστερο έργο της, *Η ιστορία της ζωής μου*, το οποίο δημοσιευόταν αρχικά σε συνέχειες στο γυναικείο περιοδικό Ladies Home Journal και το οποίο υπάρχει σήμερα μεταφρασμένο σε περισσότερες από 50 γλώσσες, συμπεριλαμβανομένων των Marathi, Pushtu, Tagalog και Vedu. Άλλες δημοσιευμένες εργασίες της Κέλερ περιλαμβάνουν 12 μυθιστορήματα και ένα δοκίμιο, το *Αισιοδοξία*. Ταυτόχρονα ήταν

θρησκειά. Ήταν ισχυρός και "ηχηρός" συνήγορος των δικαιωμάτων των γυναικών, μέσα στα οποία περιλαμβάνονταν και το δικαίωμα ψήφου που μέχρι τότε δεν είχαν κατακτήσει. Αγώνιστηκε επίσης για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας στους εργασιακούς χώρους και υποστήριξε το Σοσιαλιστικό Κόμμα και τις μεταρρυθμίσεις του. Βαθιά θρησκευόμενο άτομο, ασπάστηκε τη θρησκευτική φιλοσοφία του **Εμάνουελ Σβέντενμποργκ**, διάσημου Σουηδού φιλοσόφου, επιστήμονα και θεολόγου του 19^{ου}

Η θρησκευτική φιλοσοφία του Σβέντενμποργκ επηρέασε βαθιά τη σκέψη της Κέλερ

Αδελφότητας του Σταυρού του Νότου της Βραζιλίας, και του Ιερού Θησαυρού της Ιαπωνίας...

Οι γνωριμίες και οι φιλίες που έκανε η Έλεν Κέλερ με τις περισσότερες από τις μεγάλες προσωπικότητες της εποχής της χαρακτηρίζουν ίσως το μέγεθος της δικής της αξίας: **Γκρόβερ Κλήβελαντ** και **Τζον Κένεντι** (πρόεδροι των ΗΠΑ), **Τσάρλυ Τσάπλιν**, ο **Παντίτ Νεχρού**, Katharine Cornell (ηθοποιός-συγγραφέας), Van Wyck Brooks (κριτικός λογοτεχνίας-ιστορικός), ο Αλέξανδρος **Γκράχαμ Μπελ**, **Μαρκ Τουέν** (συγγραφέας), Ουίλιαμ Τζέιμς (ψυχολόγος-φιλόσοφος, 1842-1910) κ.ά. Οι τελευταίος, φίλος από τα νεανικά της χρόνια, εξέφρασε υπέροχα τα συναισθήματά του γι' αυτή την μοναδική γυναίκα. Ο Μαρκ Τουέν έγραψε ότι "*οι δύο πιο ενδιαφέρουσες προσωπικότητες του 19^{ου} αιώνα είναι ο Ναπολέων και η Έλεν Κέλερ*".

Παρά την ευρύτητα και έκταση των ενδιαφερόντων της,

Γκρόβερ Κλήβελαντ και Τζον Κένεντι, δύο πρόεδροι των ΗΠΑ που γνώρισαν προσωπικά και τίμησαν την Κέλερ

τακτική συνεργάτης σε περιοδικά και εφημερίδες, με κείμενα που αναφέρονταν στην τύφλωση, την κώφωση, το σοσιαλισμό, τα κοινωνικά ζητήματα και τα δικαιώματα των γυναικών. Για να προετοιμάσει τα χειρόγραφα της χρησιμοποίησε μια γραφομηχανή "Μπράιγ" και έπειτα τα αντέγραφε σε κανονική γραφομηχανή.

Η Κέλερ είχε ιδιαίτερα προοδευτικές απόψεις σχετικά με τη ζωή, την εργασία και τη

αίωνα. Οι διδαχές του για τη ζωή και για την μεταθανάτια "Ουράνιο Βασιλεία" την ανακούφιζαν, της έδιναν δύναμη...

Κατά τη διάρκεια της ζωής της, η Έλεν Κέλερ έλαβε τόσα βραβεία και μεγάλες διακρίσεις που είναι αδύνατο να χωρέσουν στο παρόν άρθρο. Από το Προεδρικό Μετάλλιο της Ελευθερίας των ΗΠΑ (η υψηλότερη τιμή της χώρας), μέχρι τα μετάλλια της Χρυσής Καρδιάς των Φιλιππίνων, της

Τσάρλι Τσάπλιν, Παντίτ Νεχρού, Μαρκ Τουέν: Φίλοι και θαυμαστές του έργου και της προσωπικότητας της Κέλερ

η Έλεν Κέλερ δεν έχασε ποτέ από τα μάτια τις ανάγκες των τυφλών και κωφών-τυφλών ατόμων. Από τα πρώτα νεανικά της χρόνια ήταν πάντα πρόθυμη να βοηθήσει με την παρουσία της στα νομοθετικά σώματα, με διαλέξεις, συγγραφή άρθρων και προ πάντων, με το δικό της προσωπικό παράδειγμα: του τι δηλαδή ένα άτομο με τα δικά της προσωπικά προβλήματα μπορούσε να επιτύχει. Από το 1924 μέχρι το θάνατό της ήταν μέλος ιδρύματος που ίδρυσε η ίδια, και χρησιμεύει ως ο σύμβουλος στις εθνικές και διεθνείς σχέσεις. Ίδρυσε επίσης το 1924 το "Ταμείο Προικοδοτήσεως Έλεν Κέλερ", με συνεχή προσωπικό αγώνα για την εξασφάλιση της χρηματοδότησής του. Έψαχνε πάντα για τους τρόπους να ενισχυθούν εκείνοι οι "Λιγότερο τυχεροί από όσο η ίδια".

Η Κέλερ εργάστηκε επίσης με πάθος για τους τυφλούς εκτός ΗΠΑ, κυρίως για εκείνους των υπανάπτυκτων ή σε εμπόλεμη κατάσταση χωρών.

Το 1946 διορίστηκε σύμβουλος διεθνών σχέσεων του ιδρύματος Έλεν Κέλερ Ιντερνάσιοναλ (πρώην Μπράιγ Πρες) και έκτοτε ξεκίνησε

Κέλερ και Σάλιβαν, μαθήτριά και δασκάλα, έζησαν μαζί 49 χρόνια!

περιοδείες ανά τον κόσμο εξ ονόματος των τυφλών, με τις οποίες έγινε παγκόσμια γνωστή. Κατά τη διάρκεια επτά ταξιδιών μεταξύ 1946 και 1957 επισκέφτηκε 35 χώρες σε πέντε ηπείρους. Το 1955, όταν ήταν 75 ετών, άρχισε ένα από τα μακρύτερα και πιο εξαντλητικά ταξίδια της. Μία περιόδεia 40.000 μιλίων μέσω της Ασίας, διάρκειας πέντε μηνών. Οπουδήποτε ταξίδεψε, έφερε την ενθάρρυνση στα εκατομμύρια των τυφλών ανθρώπων και πολλές από τις κυβερνητικές ή άλλες προσηκόμενες βελτιώσεις των συνθηκών διαβίωσης των τυφλών εκτός των ΗΠΑ οφείλονται σε μεγάλο βαθμό σε αυτές τις επισκέψεις της.

Το 1936 η Σάλιβαν έφυγε από τη ζωή. Ο θάνατος της "δασκάλας", αν και την άφησε

με βαριά καρδιά, δεν κατάφερε να την καταβάλει. Ευτυχώς γι' αυτήν, η Πόλι Τόμσον, μία Σκωτσέζα οικογενειακή γνωστή από το 1914, στάθηκε δίπλα της, βοηθός και συνεργάτιδα. Όταν και αυτή πέθανε το 1960, μία αφοσιωμένη νοσοκόμα της παραστάθηκε μέχρι το τέλος.

Μετά από το 1961, η Έλεν Κέλερ έζησε ήσυχια στο σπίτι της, διαβάζοντας τη Βίβλο, ποιήσα και φιλοσοφία και βλέποντας φίλους. Πέθανε στο σπίτι της την 1^η Ιουνίου 1968, στα 88 της χρόνια. Η τέφρα της τοποθετήθηκε δίπλα στους αγαπημένους συντρόφους της Αν Σάλιβαν και Πόλι Τόμσον, στο παρεκκλησί του Αγίου Ιωσήφ του καθεδρικού ναού της Ουάσιγκτον.

Η Έλεν Κέλερ με τη ζωή και το έργο της είχε αλλάξει για πάντα την αντίληψη του κοινού για τους αναπήρους.

Ταινίες βασισμένες σε βιβλία της ή πάνω στη ζωή της:

Η Ακατανίκητη (1954, από βιβλίο της, σε σκηνοθεσία Νάνσι Χάμιλτον. Αργότερα μετονομάστηκε σε *Η Έλεν Κέλερ και η ιστορία της* (1955), "Όσκαρ" καλύτερου ντοκιμαντέρ.

Η θαυμαστή εργάτρια (αναφορά στη ζωή της ίδιας και της Σάλιβαν), των Anne Bancroft και Patty Duke (2 Όσκαρ).

Θαύμα στην Αλαμπάμα, του Άρθουρ Πεν (1962 - ΗΠΑ)

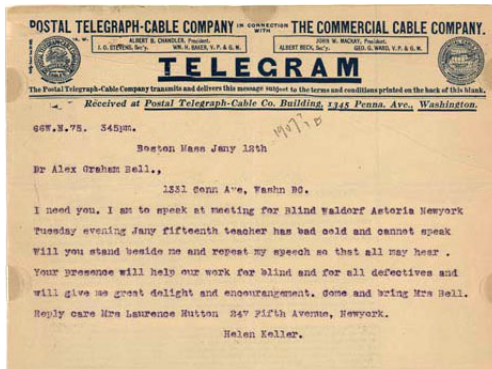
Μαύρο, της Sanjay Leela Bhansali (2005, Ινδία).

Παντελής Λεούσης

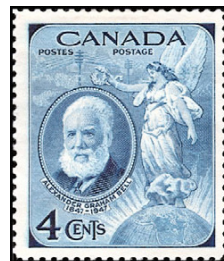
Βιβλιογραφία:

Διαδίκτυο

Διάφορες εγκυκλοπαίδειες

Τηλεγράφημα της Κέλερ προς τον Γκράχαμ Μπελ, με το οποίο ζητά την παρουσία και υποστήριξή του σε μια ομιλία της στη Νέα Υόρκη. Ακόμα και αφού έγινε διάσημος με την εφεύρεσή του τηλεφώνου, ο Μπελ δεν έπαψε ποτέ να εργάζεται για τους αναπήρους ανθρώπους.

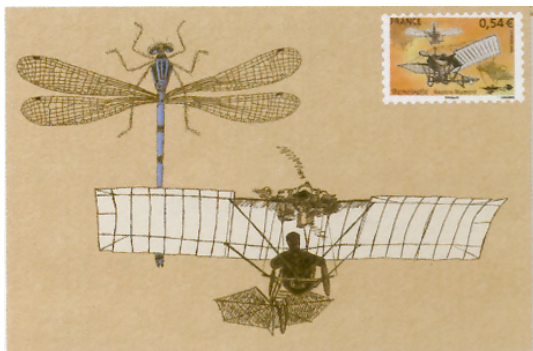
ΠΡΩΤΟΠΟΡΕΣ ΙΠΤΑΜΕΝΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ

Τα Γαλλικά Ταχυδρομεία κυκλοφόρησαν πρόσφατα μία σειρά 6 γραμματοσήμων, σε ενιαίο φεγιά, με αντικείμενο μερικά από τα επιτεύγματα πιονέρων της αεροναυτικής, με ταυτόχρονη απεικόνιση των πτηνών από τα οποία εμπνεύστηκαν την κατασκευή. Έξι γραμματόσημα που θα μπορούσαν να συμβάλουν αποφασιστικά στην καλύτερη ανάπτυξη του θέματος "Ιστορία του αεροπλάνου", "Ιστορία της Αεροναυπηγικής" κλπ. Τα παρουσιάζουμε σε "επίσημες" Κάρτες Μάξιμουμ των Ταχυδρομείων, για την καλύτερη απεικόνιση των λεπτομερειών.

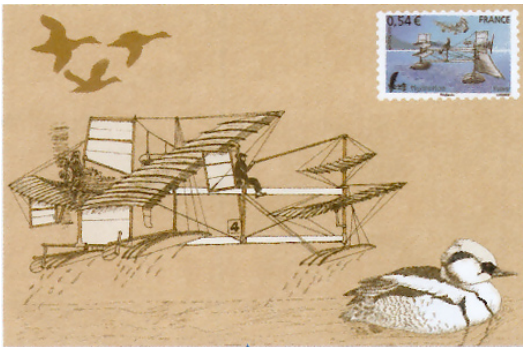
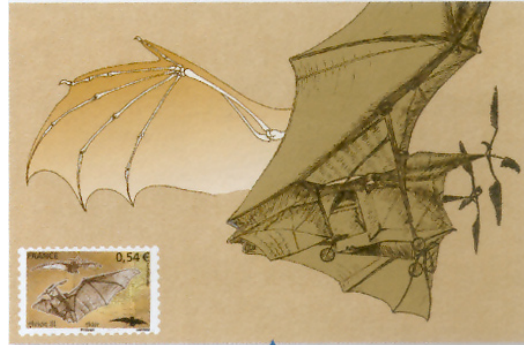
Το ελικόπτερο του Ποντόν ντ' Αμεκούρ (Ponton d'Amécourt). Κατασκευάστηκε το 1863 από τον υποκόμη Αμεκούρ, τον άνθρωπο που το 1861 επινόησε το όνομα "ελικόπτερο", χρησιμοποιώντας τις ελληνικές λέξεις "Ελίξ" και "Πτερό". Ο υποκόμης κατασκεύασε ένα μικρό μοντέλο ελικοπτήρου με ατμοκίνητο κινητήρα, προσχέδιο του οποίου είχε ήδη κάνει ο Λεονάρντο ντα Βίντσι, τέσσερες αιώνες πριν.

Η "Δεσποινίδα" του Αλμπέρτο Σάντος Ντιμόντ (Alberto Santos Dumont) του 1908. Ο Ντιμόντ, πρωτοπόρος της αεροναυτικής, κατασκεύασε το μικρότερο αεροπλάνο που πέταξε ποτέ. Λόγω της εξαιρετικής κομψότητάς του πήρε το προσωνύμιο "Δεσποινίδα". Το 1909, η μικροσκοπική "Δεσποινίδα" προξένησε ιδιαίτερη αίσθηση όταν εκτέθηκε στο Γκραν Παλέ, στην αίθουσα αεροναυτικής, δίπλα στα πρωτοπόρα αεροπλάνα των Βουαζέν, Φαρμάν, Ράιτ και Μπεριό.

Η φτερωτή βάρκα του Ζαν Μαρί Λε Μπρι (Jean Marie Le Bris) του 1856. Το σχήμα του ανεμοπλάνου του, μία βάρκα με φτερά εφοδιασμένη με κινητά πτερά, ήταν κατ' ευθείαν εμπνευσμένη από τις φτερούγες του αλμπατρός, τις οποίες είχε μελετήσει με λεπτομέρεια κατά τη διάρκεια των μακρόχρονων ταξιδιών του ως ναυτικός.

Το υδροπλάνο του Ανρί Φαμπρ (Henri Fabre) του 1910. Στις 28 Μαρτίου 1910, ο Μαρσεγιέζος μηχανικός Ανρί Φαμπρ κατάφερε να πετάξει τέσσερες συνεχόμενες φορές πάνω από τη λίμνη του Berge, κοντά στην πόλη Martigues της Γαλλίας. Μία από τις πτήσεις ήταν μήκους 600 μέτρων. Των πτήσεων ακολουθούσε προσθαλάσσωση στη λίμνη. Ήταν το πρώτο υδροπλάνο που κατασκευάστηκε ποτέ και κατάφερε να προσθαλασσωθεί. Ο Φαμπρ είχε πετύχει στα 27 του χρόνια να αναγνωριστεί ως εφευρέτης, κατασκευαστής και πρώτος κυβερνήτης αυτής της θαυμάσιας ιπτάμενης μηχανής.

Το “Αεροπλάνο III” του Κλεμάν Αντέ (Clément Ader) του 1897. Έμοιαζε με παράξενη μηχανική νυχτερίδα. Τον Οκτώβρη του 1890 ο Κλεμάν Αντέ κατάφερε να πετάξει είκοσι περίπου εκατοστά πάνω από το έδαφος, για περίπου 50 μέτρα. Αυτό το περίεργο μηχανήμα ήταν η αρχέτυπη κατασκευή του Αντέ, στον οποίο και οφείλεται το γαλλικό όνομα “ανιοη” (αεροπλάνο). Το 1897 προσπάθησε να βελτιώσει το κατασκευασμά του, με αποτέλεσμα το εικονιζόμενο “Ααεροπλάνο III” που εκτίθεται στο Μουσείο Τεχνών και Επαγγελματιών.

Το αερόστατο με κουτιά του Ζαν Πιερ Μπλανσάρ (Jean-Pierre Blanchard) του 1784. Ο Μπλανσάρ κατασκεύασε ένα αερόστατο φουσκωμένο με υδρογόνο και εφοδιασμένο με έλικα και κουτιά από φτερά που κινούνταν με τη δύναμη των χεριών. Στις 2 Μαρτίου 1784, μεγάλο πλήθος είχε συρρεύσει στο Πεδίο του Άρεως του Παρισιού για να παρακολουθήσει την προσπάθεια της πρώτης του ανύψωσης.

Σπρωγμένο από τον άνεμο, με τον Μπλανσάρ επιβάτη και με τη βοήθεια του κοινού, το αερόστατο ανυψώθηκε με επιτυχία, κατάφερε να διασχίσει το Σηκουάνα, να κάνει ένα μεγάλο κύκλο και να προσγειωθεί με επιτυχία στην οδό Σεβρών του Παρισιού.

Ένα Τζάμπορι πλούσιο σε αναμνηστικές σφραγίδες...

Το 12^ο Παναμερικανικό Τζάμπορι που έλαβε χώρα στο Σαν Ραφαέλ της Αργεντινής από 8 έως 15 Ιανουαρίου 2005, έδωσε την ευκαιρία στα ταχυδρομεία της χώρας του ταγκό να θέσουν στη διάθεση των φιλοτελιστών μία σειρά από 10 ωραιότατες σφραγίδες, με ιδιαίτερα θεματικό περιεχόμενο, προς μεγάλη ικανοποίηση των πολυάριθμων θεματικών φίλων του "Προσκοπισμού".

Τόσο η μεγάλη θεματολογική ποικιλία, όσο και η απεικονιστική ζωντάνια, καθιστούν αυτές τις σφραγίδες χρήσιμες για την υποστήριξη πλήθους επί μέρους θεματικών λεπτομερειών, χρήσιμων και για θέματα εκτός "προσκοπισμού".

Η Αργεντινή είναι χώρα αρκετά ανεπτυγμένη φιλοτελικά. Πλήθος Αργεντινών θεματικών αναζητά ανταλλαγές με φιλοτελιστές από όλο τον κόσμο. Με μία μικρή προσπάθεια, οι Έλληνες ενδιαφερόμενοι να αποκτήσουν τις εν λόγω σφραγίδες μπορούν να το επιτύχουν.

XII JAMBOREE SCOUT PANAMERICANO.

12ο ΠΑΝΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΠΡΟΣΚΟΠΙΚΟ ΤΖΑΜΠΟΡΙ

DÍA DE LA FUREZA.

DÍA DE LA BIENVENIDA.

ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ "ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΟΣ"

DÍA DE LA ALEGRÍA.

ΗΜΕΡΑ ΕΥΘΥΜΙΑΣ

DÍA DE LA APERTURA.

ΗΜΕΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ

DÍA DE LA SOLIDARIDAD.

ΗΜΕΡΑ ΑΛΛΗΛΕΙΤΥΗΣ

DÍA DE LA AUTOESTIMA.

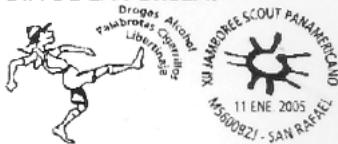
ΗΜΕΡΑ ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗΣ

DÍA DE GRATITUD.

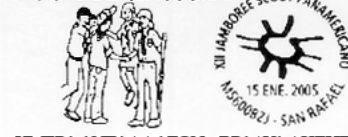
ΗΜΕΡΑ ΕΥΤΝΟΜΩΣΥΝΗΣ

DÍA DE LA PUREZA.

ΗΜΕΡΑ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ.

DÍA DEL INTERCAMBIO. NOCHE DE CLAUSURA.

ΗΜΕΡΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ - ΒΡΑΔΥΑ ΛΗΞΗΣ

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

α) ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Στις 28 Ιουνίου 2007 κυκλοφόρησε μία Αναμνηστική Σειρά - Φεγιέ με τίτλο: "ΕΛΛΑΔΑ- ΙΣΠΑΝΙΑ (Ασκληπιός)". Το ΦΕΓΙΕ αποτελείται από δύο γραμματόσημα αξίας € 2,50 έκαστο (Αξία φεγιέ € 5,-).

Εκδοθηκαν επίσης 30.000 Εικονογραφημένοι Φάκελοι ΠΗΚ προς € 6.60, 2.500 Απλά Λευκώματα Γραμματοσήμων Σειράς προς € 15.60 και 5.000 μεμονωμένες Κάρτες Μάξιμουμ PREPAID προς € 1.50 εκάστη.

Η έκδοση είναι κοινή με την Ισπανία και εικονίζει αγάλματα του Ασκληπείου από το Μουσείο Αμπούρια της Ισπανίας και το Αρχαιολογικό Μουσείο της Αθήνας.

• Στις 28 Σεπτεμβρίου 2007 κυκλοφόρησε μία Αναμνηστική Σειρά τριών γραμματοσήμων με τίτλο «ΕΠΕΤΕΙΟΙ Β'» στις εξής κλάσεις και ποσότητες:

€ 0,02 150 Χρονιά από την ανακάλυψη του τάφου του Κυρίλλου, τεμ.3.600.000

€ 0,03 Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 50 χρονιά από την ίδρυση του, τεμ.750 000

€ 4,00 Κωνσταντίνος Τσάτσος - 20 χρονιά από τον θάνατο του, τεμ. 250.000

Εκδοθηκαν επίσης 25.000 Εικονογραφημένοι Φάκελοι ΠΗΚ προς € 5.50 και 2.500 Απλά Λευκώματα Γραμματοσήμων Σειράς προς € 13.20.

ΚΥΠΡΟΥ:

• Στις 2 Οκτωβρίου κυκλοφορεί η νέα “Οριστική Σειρά 2007, Νεοκλασικά κτήρια της Κύπρου” η οποία θα αποτελείται από οκτώ γραμματόσημα αξίας 13, 20, 25, 30, 40, 50 σεντ, £1 και £3.

• Την ίδια ημερομηνία θα κυκλοφορήσει η αναμνηστική σειρά “Η Κύπρος δια μέσου των Αιώνων”, η οποία θα αποτελείται από ένα τευχίδιο με οκτώ γραμματόσημα αξίας 15 σεντ το καθένα. Η υπό αναφορά σειρά αποτελεί μέρος μιας ενότητας γραμματοσήμων με την ίδια ονομασία, η οποία θα κυκλοφορήσει το 2007, 2008, 2009 και θα ολοκληρωθεί το 2010.

β) ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΕΣ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ**ΕΛΛΑΔΑΣ**

• Στις 27 Ιουνίου 2007 χρησιμοποιήθηκε Ειδική Αναμνηστική Σφραγίδα στο πλαίσιο της 6^{ης} Φιλοτελικής Έκθεσης Δράμας που πραγματοποιήθηκε από 27 Ιουνίου έως και 1 Ιουλίου 2007 στο Ξενοδοχείο “Εμπορικό” της πόλης της Δράμας, κατά τη διάρκεια των εορταστικών εκδηλώσεων “ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 2007”.

- Στις 30 Ιουνίου 2007 χρησιμοποιήθηκε κατά την τελετή έναρξης των αγώνων, στο πλαίσιο των αγώνων ISLAND-GAMES που πραγματοποιήθηκαν στην πόλη της Ρόδου από 1^η έως και 6^η Ιουλίου 2007.
- Χρησιμοποιήθηκε με αφορμή τη 10ετή παρουσία (20/06/1997-20/06/2007) της 346M στην πόλη της Λάρισας και στο πλαίσιο των εκδηλώσεων που πραγματοποιήθηκαν από 20 Ιουνίου έως 10 Ιουλίου 2007, κατά την τελετή λήξης των εκδηλώσεων (10 Ιουλίου 2007).
- Χρησιμοποιήθηκε στις 29/08/2007, με την ευκαιρία των εγκαινίων του νέου Αυτοματοποιημένου Κέντρου Διαλογής Θεσσαλονίκης στο Παλαιόκαστρο - ΒΙΠΕ Ωραιοκάστρου Θεσ/νίκης.
- Χρησιμοποιήθηκε στο πλαίσιο έναρξης της επίσημης λειτουργίας του τηλεσκοπίου "Αρίσταρχος" (αστρονομικός σταθμός Χελμού στα Καλάβρυτα) που πραγματοποιήθηκε με την τελετή εγκαινίων του (21 Αυγούστου 2007).
- Χρησιμοποιήθηκε στα πλαίσια των Πολιτιστικών Εκδηλώσεων του Δήμου Καρύστου (Ιούλιος - Σεπτέμβριος 2007) και για την προβολή της εκδήλωσης που πραγματοποιήθηκε την 1^η Σεπτεμβρίου από το Πολιτιστικό κέντρο "Ανεμοπύλες", με θέμα "Η Κάρυστος του χθες - 1^η Εκθεσιακή Συνάντηση Φιλοτελισμού ΕΛΤΑ".
- Χρησιμοποιήθηκε στις 23/09/2007, με την ευκαιρία του Συμποσίου για τον εορτασμό των 20 χρόνων από την υπογραφή του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στο χώρο του Μεγάλου Μουσικής από 23 έως 26/09/2007.
- Χρησιμοποιήθηκε στις 23/09/2007 με την ευκαιρία του Συμποσίου για τον εορτασμό των 20 χρόνων από την υπογραφή του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, στο χώρο του Μεγάλου Μουσικής, από 23 έως 26/09/2007.
- Χρησιμοποιήθηκε από 8-16.09.2007, με την ευκαιρία της 72^{ας} Διεθνούς Εκθέσεως Θεσσαλονίκης.
- Χρησιμοποιήθηκε στις 23/09/2007, με την ευκαιρία του Συμποσίου για τον εορτασμό των 20 χρόνων από την υπογραφή του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, στο χώρο του Μεγάλου Μουσικής από 23 έως 26/09/2007.

ΚΥΠΡΟΥ

• Με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Φιλοτελικής Έκθεσης "SAINT PETERSBURG 2007" που έλαβε χώρα στην Αγία Πετρούπολη της Ρωσίας από 19-25 Ιουνίου 2007, χρησιμοποιήθηκε η εικονιζόμενη σφραγίδα.

• Με την ευκαιρία της Διεθνούς Φιλοτελικής Έκθεσης "RICIONE 2007" που πραγματοποιήθηκε στην πόλη Ριτσιόνε της Ιταλίας από 31/8-2/9/2007, χρησιμοποιήθηκε η εικονιζόμενη σφραγίδα.

• Με την ευκαιρία της Γιορτής του Κρασιού που διοργανώνει ο Δήμος Λεμεσού από τις 24/8 - 2/9/2007, χρησιμοποιήθηκε στις 24/8/2007 η εικονιζόμενη σφραγίδα.

• Μέσα στα πλαίσια των εκδηλώσεων για τα 30 χρόνια από το θάνατο του Εθνάρχη Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', στις 3 Αυγούστου 2007 χρησιμοποιήθηκε η εικονιζόμενη αναμνηστική σφραγίδα με την οποία σφραγίστηκαν και αναμνηστικά φάκελοι με τη μινιατούρα του Αγίου Ζήνωνα

του Ταχυδρόμου.

- Με την ευκαιρία της Διεθνούς Φιλοτελικής Έκθεσης "PRAGUE 2007" που έγινε στην Πράγα της Τσεχίας από 14-16 Σεπτεμβρίου 2007, χρησιμοποιήθηκε στο χώρο της Έκθεσης η εικονιζόμενη αναμνηστική σφραγίδα.

- Με την ευκαιρία της Διεθνούς Φιλοτελικής Έκθεσης "COLOGNE 2007" που έγινε στην Κολωνία της Γερμανίας από 20-22 Σεπτεμβρίου 2007, χρησιμοποιήθηκε στο χώρο της Έκθεσης η εικονιζόμενη αναμνηστική σφραγίδα.

γ) ΣΦΡΑΓΙΣΤΙΚΟΙ ΔΑΚΤΥΛΙΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ ΣΥΝΘΗΜΑΤΑ:

ΕΛΛΑΔΑΣ

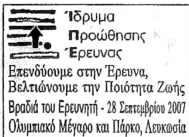
- "ΕΥΕΛΙΚΤΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΑ ΔΕΜΑΤΑ". Ο δακτύλιος αυτός προσαρμόστηκε τις παρακάτω ημερομηνίες και ακόλουθα Κέντρα Διαλογής:

- 18/06 έως 22/06/2007 Κέντρο Διαλογής Αλεξανδρούπολης
- 25/06 έως 30/06/2007, Ιωαννίνων
- 05/07 έως 12/07/2007, Λάρισας
- 14/07 έως 21/07/2007, Λαμίας
- 23/07 έως 28/07/2007, Λιβαδειάς
- 30/07 έως 06/08/2007, Χαλκίδας.

- "Ι.Μ.Ο. ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΝΑΥΤΙΚΗ ΗΜΕΡΑ". Ο δακτύλιος αυτός προσαρμόστηκε από 24 έως 28 Σεπτεμβρίου για τις εορταστικές εκδηλώσεις του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας

ΚΥΠΡΟΥ

- Με την ευκαιρία της Γιορτής του Κρασιού που διοργάνωσε ο Δήμος Λεμεσού από τις 24/8 - 2/9/2007, χρησιμοποιήθηκε το εικονιζόμενο ειδικό αναμνηστικό σύνθημα από 20 έως 24/8/2007 (11-20/5/2007).

- Με την ευκαιρία της εκδήλωσης για τη "Βραδιά του Ερευνητή" που έγινε στο Ολυμπιακό Μέγαρο και Πάρκο Λευκωσίας στις 28 Σεπτεμβρίου 2007, χρησιμοποιήθηκε το εικονιζόμενο ειδικό αναμνηστικό σύνθημα από 10 έως 14 Σεπτεμβρίου 2007.

- Με την ευκαιρία των εκδηλώσεων για το 23^ο Φεστιβάλ Αγίας Νάπας από 28 έως 30 Σεπτεμβρίου 2007, χρησιμοποιήθηκε το εικονιζόμενο ειδικό αναμνηστικό σύνθημα.

- Με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Ναυτιλίας, χρησιμοποιήθηκε το εικονιζόμενο ειδικό αναμνηστικό σύνθημα από 24 έως 25 Σεπτεμβρίου 2007.

Σημείωση:

Ευχαριστούμε θερμά τα Κυπριακά Ταχυδρομεία για την τακτική και έγκαιρη αποστολή των αποτυπωμάτων των αναμνηστικών σφραγίδων και συνθημάτων, τα οποία και εφεξής θα δημοσιεύουμε ανελλιπώς.